Է. ՏԱՐԻ 1914 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 26 ՄԱՐԵՐԻ 4382 — Հ. Տ. 2 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — Ն. Տ. 14 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 27 ՇԻՎ ՎԱԼ 1307 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ՌԱՖԱԷԼՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասցէով տարեկան գումարը	160
» » կիսամեայ » »	80
» » եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » տարեկան » »	200
» » կիսամեայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գին	56
» » կիսամեայ »	28

Դուրս գրուած լրագրաց մասին ծանրը ցծուցմունքներ վրայ և խմբագրութեան գրուած նամակ կամ դրութիւն առ լրագրի

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«ՎԿԱՅԵԱԼ» ՈՒՍՈՒՑՉՔ

Երբ, Արեւելքի առաջին տարիներուն մէջ, կրթական խնդրոյն նուիրեալ յօդուածներով, կը ջատագովէինք հայ ուսուցիչներու վկայական տալու դրութիւնն, որպէս զի կարողն ու ան կարողն անխտիր չնեռուին վարժապետական ասպարէզին մէջ, չէինք կրնար գուշակել թէ պիտի գար օր մը ուր նոյն այդ դրութեան դէմ դրելու հարկին մէջ պիտի դտնուէինք, եւ միեւնոյն նպատակաւ։

Ժամանակէ մ'ի վեր, մեր պաշտօնին բերմամբ, պատեհութիւն և պարտականութիւն ունեցած ենք կարդ մը ուսուցիչներու վկայականն իրենց իրական կարողութեան հետ բաղդատելու։ Եւ կը ցաւինք ըսել թէ այս բաղդատութիւն դոհացուցիչ դաղափար մը չէ տուած մեզ Ուսումնական Խորհրդոյ խստապահանջութեան մասին։

Ընդհակառակն։

Իբրեւ երկրորդ կարգի ուսուցիչ, բարձրագոյն նախակրթարանաց մէջ ազգային և օտար մէկ երկու լեզուներ աւանդելու կարող վկայեալ են ուսուցիչներ, որք այն լեզուներով քանի մը տող կանոնաւոր բան մը չեն կրնար գրել։ Իբրեւ երրորդ կարգի ուսուցիչ, նախակրթարանաց մէջ զանազան ուսումներ աւանդելու ձեռնհաս վճռուած են վարժապետներ, որք՝ եթէ ներէր իրենց տարիք՝ մեծապէս պիտի օգտէին դասակից լինելով իրենց ապագայ աշակերտաց։

Թողունք հեղինակութիւն կամ չարադրութիւն, այս «վկայեալ» ուսուցչաց մէջ ո՛չ սակաւք ուղղագրութիւն անգամ չդիտեն։

Ընթերցողք չպիտի զարմանան լսելով թէ այսպիսի ուսուցիչներ, իրենց վկայականով սպառազինեալ, տեղական կամ դաւառական նախակրթարանաց և բարձրագոյն նախակրթարանաց մէջ պաշտօն ընդունելու համար ներկայացած են, բայց կէս ժամու հարեւանցի քննութիւն մը բաւեղած է ցոյց տալու թէ Ուսումնական Խորհուրդը՝ զանազան աստիճանի վկայական տալով այս մարդոց՝ աւելի դթութեամբ շարժած է քան արդարութեամբ։

Բայց թիւր դթութիւնն անիրաւութիւն է շատ անգամ։

Մեծագոյն մասին և ստուարագոյն դասին շահերը միշտ գերադաս են անհատին շահերէն։

Խստութիւնն որ տուժել կուտայ անհատին՝ յօդուտ ընդհանրութեան, խստութիւն չէ, և շատ անգամ արդարութիւն է, պարտականութիւն է։

Ներկայ պարագային մէջ, մեծագոյն մասն և ստուարագոյն դասն ուսանողութիւնն է։

Ուսումնական Խորհուրդը կը գթայ իրեն ներկայացող տարիքոտ մարդուն մը, որ կը յայտնէ թէ վարժապետութեամբ միայն կրնայ ապրիլ, և վկայական կը խնդրէ։ Ուսումնական Խորհուրդը փոխանակ առաջին կարգի՝ երկրորդակարգ, կամ փոխանակ երկրորդ կարգի՝ երրորդակարգ վկայական մը տալով, պատասխանատուութենէ ազատած կը համարի ինքզինք։

Բայց աւելորդ է յիշեցնել թէ նախակրթարանի ուսուցիչը նախակրթարանի աշակերտէն աւելի բան և աւելի աղէկ պէտք է գիտնայ՝ նախակրթարանի մէջ դաս տալու համար։ Մինչ Ուսումնական Խորհուրդը վկայագրեր տուած է այնպիսի ուսուցիչներու որք նախակրթարանի աշակերտէն աւելի բան չդիտեն։

Արեւելք դթութեան երկիրն է։ Ընդունինք թէ մեր արեւելեան բնաւորութեան մէջ արմատացեալ հանդամանք մ'է ամեն բան և ամեն մարդ արդարութեամբ միայն չդատել, և շատ պակասութիւններու աչք գոցել։ Բայց գո՛նէ երիտասարդ ուսուցիչներու հանդէպ Ուսումնական Խորհուրդը կրնար աւելի արդարութեամբ և խստապահանջութեամբ շարժիլ։

Այս երիտասարդներ, անգամ մը վկայական ստանալէ ետքը, մեծամեծ համարումներ կ'ունենան իրենց անձին վրայ։ Կ'ենթադրեն թէ Հոգւոյն Սրբոյ մէկ շնորհն է որ՝ Ուսումնական Խորհրդոյ վկայականին միջոցաւ իրենց հաղորդեալ՝ յանկարծակի նուաճած է իրենց պէտք եղած հմտութիւններն ու փորձառութիւնները ի վայելուչ կատարումն իրենց ուսուցչական պաշտօնին, թէեւ Հոգեգալստեան տօնը տարին մէկ անգամ միայն կուգայ։

Այս անձնախաբութիւն վտանգաւոր է։ Եւ Ուսումնական Խորհուրդն աւելի բարձր, աւելի օգտակար պաշտօն մ'ունի քան այս վտանգաւոր անձնախաբութեան մատնել կարգ մը երիտասարդներ, որք եթէ ճշմարտութիւնն իրենց երեսն ի վեր ըսուէր, տաւալին ժամանակ ունէին իրենց հմտութեանց պակասը լրացնելու, իրենց փափաքած ուսուցչական ասպարէզին լաւագոյնս պատրաստուելու, կամ դեթ ուրիշ ասպարէզի մը հետեւելու, թէ՛ յօդուտ իրենց անձին, և թէ մանաւանդ յօդուտ այն աշակերտաց որք գուցէ՝ ի տես այն վկայականաց՝ իրենց յանձնուին կոյր վստահութեամբ։

Ըստ Սահմանադրութեան, ուսուցչաց հանդէպ Ուսումնական Խորհրդոյ պարտաւորութիւնը կրկին է։ «Դպրատանց դաստիարակներուն կացութիւնը լաւցուցանելու և ապագայն անդորրելու խնամ տանելի», և «Ազգին մէջ յաջողակ և քա՛ջահմուտ դաստիարներ հայցուցանելու ջանք և փոյթ ունենալ»։

Առաջին պատուէրը գործադրելու համար ընդունուած միակ միջոցն է՝ այս վայր՝ ներկայացող ամեն ուսուցիչներուն վկայական տալ անխտիր,— կամ միայն աստիճանի խստութեամբ։

Իսկ երկրորդ պատուէրին գործադրման համար ոչինչ խորհուած է ցարդ, ո՛չ իսկ այնքան թերի, այնքան թիւր միջոց մը։

Եթէ «յաջողակ և քաջահմուտ դաստիարներ հայցուցանելու» համար Ուսումնական Խորհուրդը դէռ եւս միջոց չէ դտած Վարժապետանոց մը հիմնելու, կամ դէթ վարժապետական դասախօսութեան բեմ մը, աւելի պարզ միջոց մը իւր տրամադրութեան ներքեւ կը դտնուէր սակայն։ —Կարող էր կեցցէներուն մէջէն զատել ու զտել, ուսուցչական մարմինը մաքրել, ապիկարներն ի բաց մերժելով։

Այս նպատակաւ կը ջատագովէինք, վեց-եօթն տարի յառաջ, վկայականի դրութիւնն։

Այսօր ցաւ ի սիրտ հարկադրեալ ենք հաստատել թէ այս դրութեան ներքեւ իրերը չեն փոխուած, և մինչեւ իսկ ակներեւ ապիկարութիւններ՝ Ազգին կրթական բարձրագոյն իշխանութեան վկայութեանն ոյժով՝ յառաջդիմութեան մեծ գրգիռէ մը զրկուած են։

Այդ «վկայութիւն» բառին քով փորձուեցանք ածական մը դնել՝ պարբերութիւնն աւելի «գրական» ընելու համար։ Պիտի ընտրէինք «Թանկագին» ածականը։ «Թանկագին վկայութիւն» մը՝ արդարեւ՝ պէտք է լինի այն զոր Ազգին կրթական բարձրագոյն իշխանութիւնը կուտայ ուսուցիչներուն, անոնց կարողութիւնն, հմտութիւնն ու փորձառութիւնն հաստատելով։ Բայց եթէ այսպէս երթայ, մեծապէս կը կասկածինք թէ այն «թանկագին» բան շատ պիտի ածանայ, տնտեսական հանրածանօթ օրէնքի մը համաձայն։

Ուսումնական Խորհուրդն հմուտ եւ ուշիմ ատենապետ մ'ունի, ինքն եւս վարժապետութենէ յառաջ եկած, յորում մեծաւ կարողութեամբ փայլած էր ժամանակաւ։ Իւր միակ թերութիւնն իւր չափազանց զգաստութիւնն է, երբ իւր առջեւ խեղճ ուսուցիչներ կը տեսնէ որք վկայական կը խնդրեն։ Նոյնչափ դիւրաւ ողորմութիւն պիտի տար անոնց, եթէ մեծահարուստ լինէր։

Բայց Տքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի բժիշկ է միանդամայն։

Ո՞րչափ ազդօգուտ բան մը կը լինէր եթէ իւր արուեստին յատուկ խստութիւններն երբեմն իւր ազգային պաշտօնին մէջ եւս ի գործ դնէր։

Թերեւս քիչ ուսուցիչներ կ'ունենայինք յայնժամ, բայց անչուշտ լաւ ուսուցիչներ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱԼԿԱՆԵԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԶՐՈՑՑՆԵՐ

Պելկրատէ կը ծանուցուի թէ արմատական նախարարութեան եւ նախորդ թագաւորին միջեւ ճշմարիտ պայքար մը սկսած է։ Ի Շապաց Օպրենովիչեան Հարստութեան հարիւրամեկի հանդիսին մէջ շատ դիտուեցաւ որ 300 կոչնականաց մէջ որք ի սեղան բազմեր էին՝ երեքը միայն արմատական էին, այսինքն՝ տիրող առաւելակշիռ քաղաքական կուսակցութենէն։ Ալեքսանդր թագաւորին հայրն յայտարարեց իւր բաժակաճառով թէ անպատասխանի չի կրնար թողուլ իւր անձին դէմ սերպ լրագրաց մէջ գրուած բաները։ Լրագիր մը Միլան թագաւորին դէմ վիրաւորիչ բաներ գրելուն համար ի դատ կոչուած էր, և անպարտ արձակուած, դատարանը վճռած լինելով թէ նախորդ թագաւորը պարզ անհատ մ'է լոկ։ Այս վճռին «անամենութիւն և անարգ ապերախտութիւն» կը նկատէ Միլան թագաւոր։ «Ի՞նչ, քանի տարուց անընդհատ աշխատութիւնք ի զարգացումն Սերպիոյ, 1883-1885ի մեծագործութիւնք, Սերպիոյ անկախութիւն, ասոնք բանի տեղ չե՞ն դրուիր։ Ուրիշ ամեն երկրի մէջ այս արարքբաւական պիտի համարուէին վհատպետ մը անմահացնելու համար»։

Բայց Սերպք այսօր տարբեր կը խորհին։ Կ'ըսեն թէ Միլան թագաւորին քաղաքականութիւնն Աւստրիոյ կը հրպատակեցնէր զՍերպիա։ Երկիրն այժմ կ'ուզէ թօթափել այդ լուծ։ Այս նոր ուղղութեան հետեւանքն եղաւ Ռուսիոյ հետ ակներեւ մերձեցում, և Աւստրիոյ դէմ հակառակութիւն, որ առիթ տուաւ Քանոքի կոմսին՝ քիչ շատ սպառնալից լեզու գործածելու Սերպիոյ դէմ, Պատուիրակութեանց ժողովոյն մէջ։ Սերպիա ծանուցագրով մը դիտողութիւն ըրաւ Քանոքի կոմսին գործածած լեզուին դէմ։ Տեսնե՛նք թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարն ի՞նչ պիտի պատասխանէ։

Միլան թագաւոր Շապացէ վերադառնալէն ի վեր աւելի եւս սաստկացուց իւր ընթացք, և կարծողներ կան թէ յանկարծական նոր բան մը կը մտադրէ։

Այս օրերս հայկերոյթ մը պիտի տայ Պելկրատի պահապան զօրաց բոլոր սպայից, որոյ հետ պիտի դան միանալ ներքին գաւառաց զինուորական հրամատարներէն շատեր, և այս առթիւ կը սպասուի բանախօսութեան մը, որով նախորդ թագաւորն իւր դիտաւորութիւններն և յոյսերը բացորոշ պարզէ։

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՌԷՆ

Ալզաս-Լոռէնի կուսակալ Հոէնլոէ իշխան Սթրազպուրկի եպիսկոպոսին պաշտօնագիր մը ղրկելով, հրաւիրեց զնա յիշեցնել իւր կղերին թէ ֆրանսերէնը բացարձակ արգիլուած է կրօնական պաշտամանց և կրօնի ուսուցման մէջ։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆԻ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐԸ

Այս կարծիքներ անհատական են անտարակոյս։ Հարկ չկար որ Զօր. Քափրիվի յատկապէս ծանուցագիր մը ղրկեր գերման դեսպաններուն՝ այս ճշմարտութիւնն անոնց յիշեցնելու համար։ Բայց և այնպէս, ո՛չ նուազ յարգի են այդ կարծիքներ։

Ցեւլէ Թէլէկրաֆի թղթակիցը մի քանի օր յառաջ Պիզմարք իշխանին հետ խօսակցելու պատիւն ունեցաւ։ Իշխանն այս անգամ սա նիւթի վրայ խօսեցաւ։ —Դատաւորական խնդիրներ արդէ ընկերութեան մէջ։ Ըսաւ թէ ուսման ու դաստիարակութեան ծայրայեղ տարածումն ի Գերմանիա մեծամեծ յուսահարութիւններ յառաջ բերած է, և ընդհանուր դժգոհութիւն։ Ի Ռուսիա՝ յոռեգոյն քան զայս։ Ռուսիա հետեւապէս պէտք ունի երկաթեայ ձեռքով մը կառավարուելու։

Գործաւորական խնդրոյն դառնալով, Պիզմարք Իշխան բացարձակ յայտարարեց թէ այս խնդրոյ կարգադրման համար գերման կառավարութեան (Վիլհելմ Բ. Կայսեր) վերջերս յղացած օրինագծերուն հեղինակն ինք չէ։ Ինք միայն մարդասիրական անօրինութիւններ կ'ուզէր ի գործ դնել, գործաւորաց խեղճութիւններն ամոքելու եւ սփոփելու համար, բայց երբէք միտքէն անգամ չէ անցուցած առօրեայ աշխատութեան տեւողութիւնը սահմանափակել, կամ թոշակի քանակութիւնը կանոնադրել։ «Գործաւորն երբէք չպիտի կրնաք գոհ ընել, ո՛րչափ եւս բարձր թոշակ տաք։ Այս աշխատութեան և թոշակի խնդիրներն իշխանութեամբ կարգադրելու երեւելանկարելի է։ տարօրինակ գաղափար մ'է, որ գործատերց դէմ մեծ անիրաւութիւն կը նշանակէ։ Օրինական տրամադրութեամբ գործաւորին բարեկեցութիւն տալու ձեռնարկն անիրագործելի է»։

ՄԱՀԱՌԱՑ ՀԱՂԱՐԱՄԵԱԿՆ

Այս պահուս Հունգարիոյ մէջ շատ կը յուզուի մահառ ազգին հաղարամեակը տօնելու խնդիրն, որովհետեւ ի մօտոյ կը լրանայ հաղարամեակն Արփատեանց թագաւորութեան, որ Մահառ ազգին պետական գոյութեան սկիզբն եղաւ։ Այս հաղարամեկի առթիւ կը խորհուի պատմական մեծ ցուցահանդէս մը կազմել։

ՁԿՆՈՐՍԱՑԻՆ ՏԱԳՆԱՊ

Նիւ-Եորքէ տրուած լրոց նայելով, ի Նիւ-Ֆաունտլէնտ իրաց վիճակն եւս քան զեւս կը ծանրանայ։ Այս կղզւոյ և Քանատայի միջեւ բանող ամեն շոգենաւեր ազդարարութիւն ստացած են թէ չեն կրնար ապրանք հանել կղզւոյն նաւահանգիստներն, ըստ որում կղզւոյն վաճառականք կը զլանան մաքս վճարել, առարկելով թէ անգլ. կառավարութիւնը կը զլանայ ֆրանսացի ձկնորսներն հեռացնել կղզւոյն ջուրերէն։ Այս կացութիւն ծանր արդելք եղած է վաճառականութեան, և շոգենաւք իրենց վաճառքը չպարպած կը վերադառնան ի Քանատա։ Հականգլիական զդացումները կը հրահրեն կղզւոյն բնակիչներէն անոնք որք կ'ուզեն ընդունիլ Ֆաունտլէնտ Միացեալ Նահանգաց հետ միացնել։ Ի մօտոյ ծանրագոյն խռովութիւնք կը սպասուին։

Հալիֆաքսէ կը հեռագրուի թէ Նիւ-Ֆաունտլէնտի գաղթային կառավարութեան կողմէ երկու գործակատարներ հոն եկած են զէնք և ռազմամթերք գնելու, որք կ'երեւի թէ բնիկ կղզեցի ձկնորսներուն պիտի բաշխուին՝ ի հարկին զինու զօրութեամբ խօսելու համար ֆրանսացի ձկնորսներուն դէմ։

Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ուէսթմինսթրի կաթոլիկ արքեպիսկոպոս Մանինգ կարդինալին արքեպիսկոպոսական պաշտամանց քսան և հնգամեայ յոբելեանին առթիւ, Քէնսինկթընի Լոնտոնեան արուարձանին կաթոլիկ բնակչաց կողմէ պատգամաւորութիւն մը կարդինալին ներկայացաւ, առաջնորդութեամբ Լորտ Ռիփոնի, և 3,376 անգլ. ոսկւոյ նուէր մը մատոյց նմա։ Կարդինալն յայտարարեց թէ այս նուէրը պիտի գործածէ Քէնսինկթընի մայր-եկեղեցւոյն շինութիւնն ի գլուխ հանելու։ Մանինգ կարդինալ այժմ 82 տարեկան է։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԶՐՈՑՑՆԵՐ

Ումպերթօ թագաւոր շատ գոհ է Պ. Քրուփի ծառայութիւններէն, որ իւր խոշոր թնդանօթաց աշակցութիւնը կ'ընծայէ Երրեակ Նիզակակցութեան, և մասնաւորապէս Իտալիոյ։ Ուստի, Ն. Վեհափառութիւն Իտալիոյ Թագի պատանէն երկրորդ աստիճանը զրկեց «Թնդանօթաց թագաւորին»։

—Փալէրմոյի վաճառական Պ. Առիկա որ Սիկիլիոյ աւազակաց ձեռք ինկած էր՝ 10.000 անգլ. ոսկւոյ վճարմամբ արձակեցաւ։

—Հունգարիոյ կարդինալ արքեպիսկոպոս Սիմոռ, մտաց մէջ տիրող դրգռութիւնն ի նկատ առնելով, անպայման կերպիւ յետաձգեց Հունգարիոյ կաթոլիկաց համաժողով մը գումարելու խորհուրդը։

—Վիլհելմ Կայսր, ընդ առաջ ելնելով Իտալիոյ գահաժառանգին, քանիցս համբուրեց զնա, և իրեն հետեւելով ներկայ գերման իշխանք ևս շատ սիրալիր ընդունելութիւն ըրին Իտալիոյ ապագայ թագաւորին։ Կայսրն ապա զօրահանդէս մը կատարել տուաւ։ Կայսրն և իշխանք քիչ մը հանգչելէ ետքը, Փոցտամի նոր պալատը գացին յայցելութիւն Կայսրուհւոյն։

—Հռոմայ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ գերման և հոլանտացի սեղանաւորաց ընկերութիւն մը պատրաստ է 40 միլիոն ֆր. փոխ տալ Հռոմ քաղաքին՝ ի գլուխ հանելու համար Իտալիոյ մայրաքաղաքին փողոցներու կանոնաւորման և նոր շէնքերու կառուցման հոյակապ ծրագիրն, որոյ գործադրումը դադրած է՝ քաղաքային ելմտացոյցին անձկութեան պատճառաւ։ Գերմանական ուրիշ ընկերութիւն մ'ալ 50 միլիոն ֆր.ի փոխատուութիւն մը առաջարկեր է Հռոմայ քաղաքապետութեան՝ քաղաքին չրջակայքը գտնուող «հռոմէական դաշտին» օդը մաքրելու համար, ճահիճները ցամքեցնելով, և ուրիշ հանրօգուտ միջոցներով։

—Զիլակոյի Տոքթորուհիք միջազգային համաժողովի մը կը հրաւիրեն իրենց պաշտօնակիցները, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհի կին-բժիշկները։ Տեսակին մէջ շատ հետաքրքրաշարժ, ըստ որում անօրինակ ժողով մը պիտի լինի։

—)(17)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Ը

ՄԱՌՍԷԼ

Մառսէլ, Նկարչին աղջիկն, այն ատեն հինգ տարեկան սիրուն մանուկ մըն էր, որ իր հօրն հանճարեղ և լուրջ մեծ ճակատն ունէր և իր նուրբ ու կորովի պզտիկ սրունքներուն վրայ ամրակնդ։ Տիկին տը Մոնդոռոն յայտարարեց թէ պզտիկ Սպանուհւոյ մը դէմքն ունէր։

—Արդէն դուք ալ, սիրելիդ իմ պարոն Ֆապրիս, ըսաւ պառոնուհին, Սպանիացի մը դէմքն ունիք... Վատա՞ն էք որ Սպանիացի չէք... կը յիշեմ որ երկու երեք տարի առաջ Սան-Սեպաստիանոյի մէջ տեսած եմ ցլամարտիկ մը որ բոլորովին ձեզ կը նմանէր։

—Մեծ պատիւ կ'ընէք ինծի, տիկին, ըսաւ Ֆապրիս, բայց հարկադրուած եմ խստովանելու որ ես չէի։

Ի ժընէ հաւաքեալ հրաւիրելոց բազմութիւնը մասամբ նորոդուած էր նկարչին բացակայութեան ատեն. բայց կանանց ընկերութիւնը, թէպէտ քիչ մը ցրտացած Բիէռրոնի մարքիզին մեկնումէն, տակաւին բազմաթիւ եւ փայլուն էր անդ։ — Կանայք ընդհանրապէս, իրենց խանդաղատ ցոյցերու պէտքին մէջ, փոյթեռանդութեամբ կ'օգտուին ամէն պարկեշտ առիթէ՝ մէկը կամ բան մը համբուրելու համար։ Ուստի Մառսէլ չուտով իր սիրուն անձին վրայ հրաւիրեց այն գըզուալիր սրտագեղումներն որոց մասին այնքան շռայլ է իր սեռը։ Դղեկին բնակչաց մէջ օրիորդ տը Սառտոն միայն ցրտութիւն եւ անտարբերութիւն ցոյց տուաւ պզտիկ աղջկան նկատմամբ, անցած ատենը կարճ, մտաղաղ, գրեթէ դաժան շեշտով հազիւ քանի մը խօսք նետելով անոր։ Իր ջրաներկի դասերուն ատեն, զրոս վերկսած էր, հօրը հետ ոչ մէկ սիրալիր խօսք խօսեցաւ Մառսէլի համար... Պզտիկ աղջիկը ինքն իսկ կ'զգար այն տեսակ մը քամահրանքը զոր նա ցոյց կուտար իրեն նկատմամբ եւ կը վախնար այդ արհամարհոտ գեղանի արարածէն։ Ֆապրիս բնաւ չէր գիտեր այն սոսկալի փորձութիւնն ուսկից անցած էր Պէտդրիս և որուն յիշատակը տակաւին կը ծանրար անոր մտքին վրայ։ Իր հայրական խանդաղատանքը վիրաւորեալ և խռովեալ, մտքովն ամբաստանեց օրիորդ տը Սառտոնը իւր անզգայ, գոռոզ եւ քարսիրտ։ Ինքներին հարցուց թէ իր իսկ զգացումները պիտի կրնայի՞ն երբէք փոխարինութեան մը սպասել այդ գոցուած սրտէն և նոյնպէս անձկութեամբ հարցուց ինքնիրեն թէ, իր սիրոյ երաշն յառաջ տանելով, վտանգի չէ՞ր ենթարկեր իր աղջկանը երջանկութիւնը զոր կը պաշտէր։ Ծրնէ դառնալուն յաջորդ առաջին շաբաթը այս բարբարանաց մէջ անցուց։

Սեպտեմբերի վերջի գեղեցիկ առաւօտ մը, դարաստանին դրան մօտ նստարանի մը վրայ նստած էր, սպասելով Պէտդրիսի, որ քիչ մը ուշ մնացած էր իր դասին համար։ Մառսէլ կը խաղար և կը վազէր հօրն առջեւ, չոր տերեւները ճարճատեցնելով իր ոտքերուն տակ։ Ամէն վայրկեան իր խաղը կ'ընդհատէր և կուգար այտերն երկնցնել իր հօրը։ Անոր համար պզտիկ կնոջ հոգածութիւններ ուներ, կը քակէր ու նորէն կը կապէր անոր փողպատը, զոր լաւ կապուած չէր գտներ. պունդով մը վերարկուին վրայէն փոշիի հատիկ մը կը հանէր։ Վզին թաշկինակ մը կը փաթթէր, քիչ մը զով քամին պահպանելու համար զայն։ Ոտին մէջ մէկ քանի յետամնաց ծաղիկներ երեւան հանելով, փունջ մը շինեց անոնցմէ և նկարչին լամպակէն անցուց և մաղերէն երկճղի գնդասեղ մը հանելով՝ փունջն հատատեցյետոյ, նստելով, կրցածին չափ տեղաւորուեցաւ, խնամով վար առաւ շրջազգեստը, և հօրն հետ քծնելով։

—Ազէ՞ղ ես, հայրիկ, ըսաւ. ես չա՞տ աղէկ եմ... Ի՞նչ աղուոր են այս անտառները։

Այս առտնին տեսարանին մէկ քանի վայրկեանէ ի վեր ականատես էր երրորդ անձ մը։ Օրիորդ տը Սառտոն, դղեկին ելլելով եւ իր նկարչութեան տուփը կրելով, մօտեցած էր առանց տեսնուելու. մանկամարդ աղջիկը կանգ առաւ, յետոյ մօտեցաւ նստարանին եւ իր ծանր ձայնով։

—Շա՞տ կը սիրէք զիրար, ըսաւ։

—Մենք երկուքս ամէն բան ենք իրարու համար, պատասխանեց Ֆապրիս որ ոտք ելած էր։

Մանկամարդ աղջիկն ուշադիր նայուածք մը նետեց անոր վրայ, և Մառսէլի դառնալով,

—Շա՞տ կը սիրես հայրիկդ, հէ՞։

Մատաղատի աղջիկը, որ վախցած մնացած էր իր ասոխին ներկայութենէն, պարզ շարժմամբ մը պատասխանեց, իր պզտիկ ձեռքը սրտին վրայ դնելով։

—Օ՜հ, անուշի՛կս, ըսաւ Պէտդրիս։ Ինծի համբոյր մը կուտա՞ս։

Աղջիկը, բոլորովին զարմացած, յանբարար մօտեցաւ։ Օրիորդ տը Սառտոն գետնէն վեր վերցուց զայն, նստարանին վրայ կանգնեցուց և սրտին վրայ սեղմեց՝ համբոյրներով ծածկելով զայն։

Այս տարփոտ գգուանքն, այնպիսի անձի մը կողմէ որ սրտագեղման համար այնքան ժլատ էր, խռովեց Ֆապրիս մինչեւ հոգւոյն խորն, որպէս թէ ի՛նք ընդունած ըլլար այդ գգուանքը։ Իր բոլոր անձկութիւնները, բոլոր երկիւղները, բոլոր կասկածները փարատեցան ի չունչ այդ համբոյրներուն։ Կուահեց սրտի բոլոր ջերմութիւնը զոր խրոխտ երիտասարդուհին կ'սքողէր, տեսակ մը ամաթիածութեամբ, իր սովորական սառնասրտութեան ներքեւ։ Իր կիրքը, պահ մը վհատած, անմիջապէս վերստին գրաւեց զինքը։

Մառսէլ դղեակ դարձած էր։ Պէտդրիս տեղեւորուեցաւ նստարանին վրայ և վարպետին աչքին տակ աշխատութեան սկսաւ։

Աւարտելու մօտ էր իր նկարը որ կը ներկայացնէր տեսակ մը պրոմ՝ կանաչ որթերու տակ ծածկուած, որ պարտիզպանին բնակութեան կը ծառայէր։ Ֆապրիս քնենց ուրուագիծը, ձեռքն առաւ, թեթեւ սրբագրութիւն մը ըրաւ, և ետ դարձնելով.

—Ո՞րչափ բարութեամբ վարուեցաք աղջկանս հետ, ըսաւ։

—Զարմացա՞ք։

—Զէ՛... չէ՛... բայց...

—Զէ՛... զարմացաք... Ձեր աչքերուն մէջ կարդացի... Դիտեմ որ մինչեւ հիմա բնաւ երես տուած չէի ձեր աղջկանը... Պէտք է ներել ինծի... երբեմն շատ մտազրաղ, շատ մտահոգ եմ... Ինծի կ'ըսէիք որ, պարոն Ֆապրիս, դուք երկուքնիդ, աղջիկդ և դուք, ամէն բան էք իրարու համար... երկո՞ր ատեն է որ խեղճ աղջիկը կորսնցուցած է իր մայրը։

—Հինգ տարիէն քիչ մը աւելի։

—Ըսել է շատ երիտասարդ ամուսնացած էք։

—Շատ երիտասարդ, այո։

—Եւ պզտիկը ձեզմէ զատ ուրիշ մէկը չունի՞։

—Մօրեղբայր մը ունի միայն։

—Կուսանո՞ցն է։ Թաչնոց վանքը, կարծեմ։

—Ո՛չ, օրիորդ, Օդէոյլի Վերափոխման վանքը։

—Ա՜հ, գիտեմ... Հոն շատ լաւ է... դրախտ մըն է... Աստուա՜ծ իմ, պարոն Ֆապրիս, իմ որթի ճիւղերս ի՞նչ դէշ կ'իյնան, շատ պիրկ են... Ա՜հ, չյաջողիր կոր... կը վհատիմ կոր, պարոն Ֆապրիս։

—Կը սխալիք, օրիորդ... Կը հաւատամ որ շատ մեծ յառաջդիմութիւն ըրած էք։

—Բայց բնաւ տաղանդ չպիտի ունենամ, այնպէս չէ՞։

—Ներողութիւն, պատասխանեց Նկարիչն իր անտաշ անկեղծութեամբ, արուեստասէրի սիրուն տաղանդ մը պիտի ունենաք։

—Այո, բայց ո՞չ տաղանդ մը որ ի հարկին կարենայ ապրեցնել զիս։

—Ինչո՞ւ չէ, կրնաք ունենալ... Բայց ադոր համար պէտք է որ աւելի ժամանակ տաք ձեր ուսումնասիրութեանց։

—Աւելի՛ ժամանակ, մրմնջեց։

Այդ միջոցին, դղեկին զանգակը երկու անգամ հնչեց։

—Ինծի համա՞ր է, ըսաւ Պէտդրիս աչխուժիւ ոտքի ելլելով և իր ուրուագիծը տուփին մէջ դնելով վերստին. կը տեսնէք, պարոն, թէ ի՞նչ դիւրին է ըսածնիդ, ո՞րչափ տէր եմ իմ ժամանակիս։

—Երջանիկ կեանք մը չէ՞ ձերինքանը, ըսաւ Ֆապրիս՝ խանդաղատ կարեկցութեան նայուածքով մը պատելով զայն։

—Պարոն Ֆապրիս, ըսաւ յայնժամ մանկամարդ աղջիկը ձայնը ցածցնելով՝ այլ արտասովոր ուժգնութեամբ, դժբաղդ ըլլալը բան մը չէ... Սոսկալի բանն այն է երբ կ'զգաս որ չար կ'ըլլաս կոր։

(Շարունակելի)

—Իտալեան կառավարութիւնն օրինագիծ մը մատոյց Խորհրդարանին, որով կը հաստատէ Կարիպալտիի ժառանգորդաց փափաքն, որ իրենց հօրենական Քափրէրա կղզին ազգին կը թողուն։ Այս զոհողութեան փոխարէն, կառավարութիւնը Խորհրդարանին կ'առաջարկէ հրաւիրել թէ Կարիպալտիի գերեզմանն ազգային յիշատակարան է։ Այս յարգանքն ընծայելով մեծանուն գլուխին յիշատակին, կառավարութիւնը կ'առաջարկէ նաեւ ամրացնել Քափրէրա, որ ռազմական կարեւոր դիրք մ'ունի, և Կարիպալտիի գերեզմանը բերդի մը մէջ առնուլ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի խորհրդարանի Դալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Աղն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Դատական նախարարութեան այն պաշտօնագիրն, որ կը յանձնարարէր համազգային անկիւնացի տնօրէն խորհուրդին համար Հայոց Պատրիարքարանի կողմէ ներկայացուցիչ մը անուանել, և որոշեց յարմար անձ մը ընտրել։

Նկատողութեան առաւ կրէտէի ազգային կալուածոց խնդրոյն համար ցարդ եղած տնօրինութեանց վերաբերեալ բոլոր գրութիւններն և երկար խորհրդակցութիւններ ու կարծեաց փոխանակութիւններ կատարելէ յետոյ, որոշեց համաձայնիլ այն անձին հետ որ ուղղակի Ազգ. Պատրիարքարանի դիմած է այդ կալուածները վարձելու համար։

Ժողովը նկատելով որ Թոփդաբուի առժամեայ իմաստական խորհրդոյն համար թաղեցւոց միջև խնդիր ծագած է, որոշեց նոր ընտրութեան հրահանգ տալ։

Ամն. Ս. Պատրիարք Հայրն ժողովոյ տեղեկութիւններ տուաւ երեսփոխանական բաշխման ցուցակին ինչպէս նաեւ առաջնորդական վիճակաց վերակազմութեան ու վանօրէից ընդհանուր բարեկարգութեան համար կազմեալ յանձնաժողովներու գործառնութեանց վրայ, զորս արդէն հրատարակած ենք։

Ժողովն ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ խնդիրներով։

Ազգային ժողովն ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ շաբաթ, նոր նստաշրջանի բացումն ու Մայր Դիւանի ընտրութիւն կատարելու համար։

Մայր եկեղեցւոյ Թաղական խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ թաղին Պէշճեան և Լուսաւորչիան վարժարանաց աշակերտաց և աշակերտուհեաց մրցանակաբաշխութեան կանգէսը պիտի կատարուի ընդ նախագահութեամբ Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր, վաղը՝ կիրակի, յունիս 3, ի ժամ 6, ի պարտիզի մայր եկեղեցւոյ։

Ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, վաղը՝ կիւրակէ՝ Դուզկունճուղ և Ի. Ճատիէի միացեալ թաղից Ս. Լուսաւորչի եկեղեցւոյ Տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ամն. Խրիմեան Հայրիկ հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ։ Այս առթիւ թաղական խորհրդոյն կողմէ յատկապէս հրաւիրուած են մայրաքաղաքիս Դպրաց դասէն տեսակներու ընտրելագոյններ, որք նոյն աւուր ժամասացութիւնը պիտի կատարեն սկիզբէն մինչեւ վերջը։

Բանկալթիի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ՝ Բերայի քարոզիչ Դեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց հոգեւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ վաղը՝ կիւրակէ առաւօտ, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

ԱԶԳ. ՀԱՅ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Ազգանուէր Հայուհեաց» ընկերութեան ժբ. տարեշրջանի բացման նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ շորեքշաբթի, յունիս 6, ի Բերա, Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ Խորհրդարան ի ժամ 7։

Օրակարգ

1. Ընթերցում և վաւերացում նախորդ նստի տառնագրութեան.
2. Ընթերցում դիւանական թղթակցութեան.
3. Խնդիր բարձրման գանձային վիճակի ընկերութեան.
4. Բացումն ժբ. տարեշրջանի։

Ազգ. Հայ. Ընկ. Հիմն. Ժողովոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Մ. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ — Մ. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

31 մայիս 1890

Օգտակար դասագրեանց թիւն հետզհետէ կ'աւելնայ։ Ասոնց կարգէն է իրաւամբ, և առաջիններէն, Յովհաննէս էֆ. Թ. Հինդլեանի Հիմնական նոր եղանակ ֆլեան տէրէն Շարադրութիւն գիրքն, որուն առաջին հատորն երկրորդ անգամ տպագրուած է այս օրերս, բարեփոխեալ և յոյժ ճոխացեալ։ Դոյզնը վաւերացած է Ուսումնական Խորհրդէն եւ Միացեալ Ընկերութենէն ընդունուած։ Ցրանսերէնէ ի հայ թարգմանութեան և հայերէնէ ի Ֆրանսերէն թարգմանութեան համար դիւրաւսոյց մէթոտով գիրք մըն է, որ պատիւ կը բերէ զայն երկասիրողին։

Գինն է 6 ղրուշ։

Ցաւօք կը ծանուցանենք թէ Մեծ. Գարրիել Հարենց էֆէնտիի դուստր և Վոսմ. Մ. և Ա. Ունճեան եղբարց քեռորդի Օր. ՋԱՊԻԼ Գ. ՀԱՐԷՆՑ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, այս առաւօտ իւր մահկանացուն կնքեր է ի 24 ամեայ ծաղիկ հասակի, ի խոր սուգ համակելով իւր ծնողքը, բոլոր ազգականներն եւ բարեկամները։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, ժամը 6½-ին, ի Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյ Գատրդիւղի։

ՄԱՍԻՍ

ԵՐԿՆՇԱԲԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ այսօր ի հրապարակ ելաւ հետեւեալ բովանդակութեամբ։

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ. Ազգային Տեսութիւն։

ԹԱՆԷ Թաքմանոսեան. Յովհաննէս Այվազովսքի ի Բարիզ

ԱՂԵՔ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ. Ողբ. մեռելը. Քերթուած Մ. Թոլլինսքի։

ՀՐԱՆՏ. Ֆարհատ. Սրբազանին ծիծաղը

ԹԱՓԱՌԻԿ. Մեր սպասաւորները։

Մաէս ձեռքէ կը ծախուի 40 փարայի։

(Այվազովսքիի մասին Թան գրած է սքանչելի յօդուած մը, յորում կը պարզէ իր հայեացքը մեծանուն նկարչին անձին և գործոյն վրայ։—Թոլլինսքի քերթուածը, զոր թարգմանած է Աղեք. էֆ. Փանոսեան, արհաւիրաց բանաստեղծութեան գերազանց օրինակ մըն է, և կարելի է վստահաբար ըսել թէ ցարդ այդպիսի բանաստեղծութիւն չէր թարգմանուած ի մեզ։)

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ. ԿԵՂՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Առ ի գիտութիւն աշակերտներու ծնողաց կը ծանուցուի թէ Ազգ. Կեդր. Վարժարանի տարեկան քննութիւնք գրաւոր կերպով կ'սկսին կատարուիլ այսօրէ, 1 Յունիս ամսոյ մինչեւ 30, ըստ հետեւեալ ժամանակացոյցի։

Նիպաղոսկին տաքի.— Առաւօտեան Սերբական ժամ 9½ 11. Յունիս 1. 8. 11. 13. 15. 19. և 21 և. ժամ 9½ 1 ու կէս Յունիս 4 և. 23։

Առաջին տարի.— Առաւօտեան ժամ 9½ 11 Յունիս 1. 8. 11. 13. 15. 19. 21. և. ժամ 9½ 1 ու կէս Յունիս 4. 6 և. 23։

Երկրորդ տարի.— Առաւօտեան ժամ 9½ 11. Յունիս 2. 12. 14. 18. 20. 22. 25 և. ժամ 9—1 ու կէս Յունիս 5. 7. 9. և. 26։

Երրորդ տարի.— Առաւօտեան ժամ 9½ 11. Յունիս 2. 12. 14. 18. 19. 20. 25. 26. 27. 28. 29. 30 և. ժամ 9½ 1 ու կէս Յունիս 5. 7. 9։

Չորրորդ տարի.— Առաւօտեան ժամ 9½ 11 Յունիս 2. 9. 12. 14. 18 19. 20 22, 25. 26. 27. 28. 29. և. ժամ 9½ 1 ու կէս Յունիս 5. 7։

Անդրիներէնի և Գերմաներէնի քննութիւնք պիտի կատարուին Յունիս 4ին կէս օրէն վերջը ժամ 2 ին։

Լուրաքանչիւր կարգի աշակերտք պարտին վերոյիշեալ օրերուն եւ ժամերուն ամենայն չշղթայուհութեամբ ներկայ գտնուիլ քննութեանց՝ միւս օրերը վարժարան չպիտի գան։

31 մայիս 1890

Դալաթիա

ԵՒ ԱՌ ՏԵՍՈՒՉՍ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐ ԵՂԱՑ

ՄԻ՛ ԸՆԷՔ որ պարբերաբաշխութեան յարմար գեղեցկագրէ ածան գրքեր կը պակսին, ի մեզ։

ԴԻՄՈՒՆԷՔ Մարգարեան գրատան և կը ԳՏՆԷՔ 2½ն 10 և. 10½ն 30 գանձկան արժողէ պատկերազարդ ընտիր գրքեր, որք ուսանողին աւելի օգտակար կրնան ըլլալ եւրոպական լեզուաւ այն գրքերէ։ որք միմիայն անուշ ունին, և. կը արուին անոնց որք չեն հասկնար։ . . .

Կ. Պոլիս Մեծքնա քարոց Բիբ 57

495 2—6

ՆԵՐԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍԼԱՄԱԼԸԲԸ

Վեհ. Սուլթանն երէկ միջօրէին հանդիսաւոր կերպիւ Էրմոդրուլ մզկիթը գնաց, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլիքի արարողութիւնը։ Ն. Վեհափառութիւն ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ միւնոյն հանդիսաւ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Երկրորդ պալատան առջեւի քէօշկին մէջ կը գտնուէին անդլիական դեսպան Սըր Ռ. Հուադ և երկրորդ թարգման Պ. Մարինիչ։ Իսկ ձէպը Հիւմայունի պաշտօնատան մէջ կը դիտնուէին ամերիկեան դեսպան Պ. Սալտմն Հիրշ, կինը, աղջիկն ու առաջին թարգման Պ. Սիկայօ, իրրեւ հիւր մայրաքաղաքս գտնուող անդլիացի ծովակալ Ճոնն Ֆումրէյ, անդլիական դեսպանատան զինուորական կցորդ Չերմնայա գնդապետը, հելլենական դեսպանատան առաջին թարգմանը, շուէտական դեսպանատան առաջին թարգմանն ու քառասունի չափ եւրոպացի զբօսաշրջիկներ։

Վեհ. Սուլթանն իմանալով այդ հիւրերու ներկայութիւնն, յատուկ պաշտօնեի մը միջոցաւ հարկ եղած մեծարանքներն ընել տուաւ։

* *

Սէլամլիքի արարողութենէն յետոյ անդլիական դեսպան Սըր Ռ. Հուադ, ծովակալ Ճոնն Ֆումրէյ, դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մարինիչ և զինուորական կցորդ Չերմնայա գընդապետը կայս. պալատ գնացին և Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան։

* *

Սէլամլիքին ներկայ գտնուող հեռաւոր զօրքերը կը կրէին ամառուան համար պատրաստուած ճերմակ զդեստներ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Քօր Լիսաբէնի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Անատոլուի երկաթուղեայ ընկերութեան հինգ առ հարիւր բաժնեթղթոց երկրորդ մասին ի հրապարակ հանման յայտագիրն հրատարակուած է ի Գերմանիա և ի Հոլանտա, սակայն Լոնտոնի լրագիրք տակաւին հրատարակութիւն մը չեն ըրած այդ մասին։ Այդ բաժնեթղթոց ընդհանուր գումարն է 3,200,000 ոսկի, որուն մէկ միլիոնը չորքարերութեան հանուեցաւ յունուարի մէջ։

ԱՐԵՒ. ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՀԱՐԿը

Պուլկարիոյ Դանձուն կողմէ շաբթուս մէջ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան վճարուեցաւ Արեւելեան Ռումէլիի տարեկան հարկը։

ՍԸՐ Լ.ՏԿ. ՎԻՆՍԸՆԴ

Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Սըր Լտկար Վինսընդ. որ այս միջոցիս Լոնտոն կը գտնուի, զբաղած է երկու միլիոն ոսկի գրամագլխով սեղանաւորական ընկերութիւն մը կազմել, որ՝ ի մէջ այլոց՝ հետամուտ պիտի ըլլայ օսմ. արժեթղթոց դիւները բարձր բռնելու համար պէտք եղած ազդեցութիւնն ի գործ դնել։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երուսաղէմի Ցունաց Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոս երկու ամսէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, բարձրաստիճան եկեղեցականներէ մասնախումբ մը կազմած է որ իւր հիւանդութեան միջոցին պիտի վարէ պատրիարքական գործերը։

ՄԵԾ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՔ

Կը յիշուի թէ Իտալիոյ դահաժառանգ իշխանին մայրաքաղաքէս մեկնած օրը, Վեհ. Սուլթանի լուսանկարչապետ Մեծ. Ապտուլլահ եղբարք Երլտզի դարասանին առջեւ Ն. Բարձրութեան և հետեւորդաց լուսանկարն հանած էին, զանազան դիրքերով։ Արդ, Ումպերթօ թագաւորը՝ որում մատուցուած էր այդ լուսանկարներու հաւաքածոյն, ի յիշատակ գահաժառանգ իշխանին ուղեւորութեան ի Կ. Պոլիս, Իտալեան թագաւորը՝ պատուանշանի ասպետական ասիճանը նուիրած է Մեծ. Ապտուլլահ եղբարց, ինչպէս իւր գնահատման և գոհունակութեան։

ՀԻՍԱՐԼԸԲԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐը

Տարտանէլէն կը գրեն թէ նախորդ շաբթուն կարեւոր հնութիւնք գտնուեր են ի Հիսարլըք։ Դերմանացի գիտնական Տր. Շլիմանի գործաւորք Ագրօրօիսք հիւսիսային – արեւելեան կողմի խոնարկութիւններ կատարած ատենին, յունահռոմէական թրուսականէն մնացած փոքրիկ թատրոնի մը հետքերը գտեր են։ Յայտնակն, որ բոլորովին անվնաս մնացած էր, կազմուած է մարմարեայ քարերով, և ամիսներէ նեաեւ զրեթէ ամբողջապէս մարմարէ, իրարմէ ասոիճանաբար բարձր գրուած, կիսաբոլորակ մը կը կազմուն շէնքին մէկ ծայրը։ Միւս ծայրն է թատերաբեմը։ Թատրոնին մէջ գտնուած են կնոջ երկու արձաններ, առանց գլխի, բնական մեծութեամբ, և քօղարկեալ։

Ցունարէն երկու արձանագրութիւնք գտնուած են թատրոնին մէջ, որք կը յիշեցնեն թէ այդ շէնք կառուցուած է Թիպերիոս կայսեր օրով, քրիստոնէութեան թուականին առաջին դարուն սկիզբը։ Այդ հնութիւն թատրոնի տեսակ մը մանրանկար է, իբր 200 հանդիսական պարունակելու չափ մեծ։ Հաւանաբար թեթեւ խաղերու ներկայացման, արտասանութեանց և հրապարակաւոր ութեանց ծառայող թատրոն մը ըլլալու է։

ՏՐԷՑՍԷ ՓԱՇԱ

Վեհ. Սուլթանի թիւնապահ Տրէյսէ փաշա հինգշաբթի օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս, Մէյսաժբրրի թիկը շրջեցաւ։ Տրէյսէ փաշա, որ ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, Ֆրանսա կուղեւորի, նոյն օրը պատիւ ունեցած էր Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու որ կայս. թիկնապահ մը ուղեկից տուած էր նմա մինչեւ ի շրջենաւ։ Ուրիշ բազմաթիւ բարձրաստիճան անձինք եւս շրջենաւ գնացին յուղարկ Ն. Նեմութեան։

ՕՍՄ. ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Կը յիշուի թէ Օսմ. Նամակատան դրամածրարներու ճիւղին նախորդ տնօրէն Գառնիկ էֆէնտի դատաստանի ենթարկուած է, ինչ ինչ ամբաստանութեանց պատճառաւ։ Կը ծանուցուի այժմ թէ Պեսական Խորհուրդը որոշած է դատաստանի ենթարկել նաեւ թղթատարական վարչութեան գլխաւոր պաշտօնատարաց մի քանին որք ամբողջ տարի մը չեին քննած Գառնիկ էֆէնտիի տումարները։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Առեւտրական և հարօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը կը քննէ այն ծրագիրը զոր Մէլան շարաթաթերթի արտօնատէր Մուրատ պէյ մատուցած էր, մեծանշաւոր խնդրելով երկաթուղեաց երկու տեսակ զօրքերը կը կրէին ամառուան համար պատրաստուած ճերմակ զդեստներ։

—

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Քօր Լիսաբէնի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Անատոլուի երկաթուղեայ ընկերութեան հինգ առ հարիւր բաժնեթղթոց երկրորդ մասին ի հրապարակ հանման յայտագիրն հրատարակուած է ի Գերմանիա և ի Հոլանտա, սակայն Լոնտոնի լրագիրք տակաւին հրատարակութիւն մը չեն ըրած այդ մասին։ Այդ բաժնեթղթոց ընդհանուր գումարն է 3,200,000 ոսկի, որուն մէկ միլիոնը չորքարերութեան հանուեցաւ յունուարի մէջ։

—

ԱՐԵՒ. ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՀԱՐԿը

Պուլկարիոյ Դանձուն կողմէ շաբթուս մէջ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան վճարուեցաւ Արեւելեան Ռումէլիի տարեկան հարկը։

—

ՍԸՐ Լ.ՏԿ. ՎԻՆՍԸՆԴ

Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Սըր Լտկար Վինսընդ. որ այս միջոցիս Լոնտոն կը գտնուի, զբաղած է երկու միլիոն ոսկի գրամագլխով սեղանաւորական ընկերութիւն մը կազմել, որ՝ ի մէջ այլոց՝ հետամուտ պիտի ըլլայ օսմ. արժեթղթոց դիւները բարձր բռնելու համար պէտք եղած ազդեցութիւնն ի գործ դնել։

—

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երուսաղէմի Ցունաց Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոս երկու ամսէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, բարձրաստիճան եկեղեցականներէ մասնախումբ մը կազմած է որ իւր հիւանդութեան միջոցին պիտի վարէ պատրիարքական գործերը։

—

ՄԵԾ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՔ

Կը յիշուի թէ Իտալիոյ գահաժառանգ իշխանին մայրաքաղաքէս մեկնած օրը, Վեհ. Սուլթանի լուսանկարչապետ Մեծ. Ապտուլլահ եղբարք Երլտզի դարասանին առջեւ Ն. Բարձրութեան և հետեւորդաց լուսանկարն հանած էին, զանազան դիրքերով։ Արդ, Ումպերթօ թագաւորը՝ որում մատուցուած էր այդ լուսանկարներու հաւաքածոյն, ի յիշատակ գահաժառանգ իշխանին ուղեւորութեան ի Կ. Պոլիս, Իտալեան թագաւորը՝ պատուանշանի ասպետական ասիճանը նուիրած է Մեծ. Ապտուլլահ եղբարց, ինչպէս իւր գնահատման և գոհունակութեան։

—

ՀԻՍԱՐԼԸԲԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐը

Տարտանէլէն կը գրեն թէ նախորդ շաբթուն կարեւոր հնութիւնք գտնուեր են ի Հիսարլըք։ Դերմանացի գիտնական Տր. Շլիմանի գործաւորք Ագրօրօիսք հիւսիսային – արեւելեան կողմի խոնարկութիւններ կատարած ատենին, յունահռոմէական թրուսականէն մնացած փոքրիկ թատրոնի մը հետքերը գտեր են։ Յայտնակն, որ բոլորովին անվնաս մնացած էր, կազմուած է մարմարեայ քարերով, և ամիսներէ նեաեւ զրեթէ ամբողջապէս մարմարէ, իրարմէ ասոիճանաբար բարձր գրուած, կիսաբոլորակ մը կը կազմուն շէնքին մէկ ծայրը։ Միւս ծայրն է թատերաբեմը։ Թատրոնին մէջ գտնուած են կնոջ երկու արձաններ, առանց գլխի, բնական մեծութեամբ, և քօղարկեալ։

Ցունարէն երկու արձանագրութիւնք գտնուած են թատրոնին մէջ, որք կը յիշեցնեն թէ այդ շէնք կառուցուած է Թիպերիոս կայսեր օրով, քրիստոնէութեան թուականին առաջին դարուն սկիզբը։ Այդ հնութիւն թատրոնի տեսակ մը մանրանկար է, իբր 200 հանդիսական պարունակելու չափ մեծ։ Հաւանաբար թեթեւ խաղերու ներկայացման, արտասանութեանց և հրապարակաւոր ութեանց ծառայող թատրոն մը ըլլալու է։

—

ՏՐԷՑՍԷ ՓԱՇԱ

Վեհ. Սուլթանի թիւնապահ Տրէյսէ փաշա հինգշաբթի օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս, Մէյսաժբրրի թիկը շրջեցաւ։ Տրէյսէ փաշա, որ ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, Ֆրանսա կուղեւորի, նոյն օրը պատիւ ունեցած էր Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու որ կայս. թիկնապահ մը ուղեկից տուած էր նմա մինչեւ ի շրջենաւ։ Ուրիշ բազմաթիւ բարձրաստիճան անձինք եւս շրջենաւ գնացին յուղարկ Ն. Նեմութեան։

—

ՕՍՄ. ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Կը յիշուի թէ Օսմ. Նամակատան դրամածրարներու ճիւղին նախորդ տնօրէն Գառնիկ էֆէնտի դատաստանի ենթարկուած է, ինչ ինչ ամբաստանութեանց պատճառաւ։ Կը ծանուցուի այժմ թէ Պեսական Խորհուրդը որոշած է դատաստանի ենթարկել նաեւ թղթատարական վարչութեան գլխաւոր պաշտօնատարաց մի քանին որք ամբողջ տարի մը չեին քննած Գառնիկ էֆէնտիի տումարները։

—

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Առեւտրական և հարօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը կը քննէ այն ծրագիրը զոր Մէլան շարաթաթերթի արտօնատէր Մուրատ պէյ մատուցած էր, մեծանշաւոր խնդրելով երկաթուղեաց երկու գծերու շինութեան համար, որոց մին Սամսունէն ի Սեբաստիա և միւսը Սէվիտիչէ նաւահանգիստէն Պիրէճիկի ճամբով մինչեւ ի Տիարպէքիր։

—Սկիւտարի կառավարիչ Պահրի փաշա մեծանշաւոր խնդրած էր Սկիւտարէն ի Պուլկուրլու և անտի ի Շիլէ երկաթուղի մը շինելու համար և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն ևս այս առթիւ յանձնառագրոյ ծրագիր մը պատրաստած էր։

Արդ, Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղը քննելով այդ ծրագիրը, մէկ քանի կետերն անընդունելի դատած և ծրագիրը վերադարձուցած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

—Պ. Քասլա ազերսագիր մը մատուցանելով Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, մեծանշաւոր խնդրած էր Սէլանիկէն մինչեւ Հելլենական սահմանագիծն և մինչեւ ի Մանաստիր երկաթուղի մը շինելու համար։

Սաղոն յոյժ օգտակար կը գտնէ Սէլանիկէն ի Մանաստիր շինուելիք երկաթուղոյ գիծը, սակայն երկրին շահուց համաձայն չգտներ այդ գծին մինչեւ Հելլենական սահմանագիծն երկարիլն ու հելլենական երկաթուղեաց հետ միացումը։

—

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կանեսի լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

Սէրիֆէյի կառավարիչն հեռեւեալ հեռագիրը ղրկած է հելլենական սահմանագլխոյ ընդհանուր հրամանատարին։

Երկու արնավուտ և երեք քրիստոնեաներէ բաղկացեալ աւազակաց խումբ մը վեց ամսէ ի վեր Ալասոնեան մէջ ասպատակելով, ժողովուրդը կը կեղեքէր։ Թէեւ բաւական ջանքեր եղած էին այդ աւազակները ձերբակալելու, սակայն յաջողած չէին։

Երկու օր առաջ այդ արնավուտ և քրիստոնեայ աւազակաց միջեւ կռիւ մը տեղի ունենալով ի Լիվատի, քրիստոնեայք պատներ են Արնավուտ Հաճին, որ աւազակաց պետն էր, իսկ միւս արնավուտը՝ Ռէճէպ՝ իւր ընկերներէն բաժնուելով, Ալասոնիա եկած ու հնազանդութիւն յայտնած է։ Տեղական կառավարութիւնը զինուորներ ղրկած է այդ երեք քրիստոնեայ աւազակները ձերբակալելու համար և կը յուսացուի թէ մէկ երկու օրէն ձերբակալուին։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եգիպտոսի Խտիվ Բարձր. Թէվֆիք փաշա իւր բնակութիւնն Ալեքսանդրիա հաստատեր է, ամրան եղանակը Բազ-էթ-Թինի ծովեզերեայ պալատն անցուցնելու համար։ Ն. Բարձրութեան Գահիրէէ յԱլեքսանդրիա ուղեւորութիւնը տեղի ունեցեր է յոյժ փառաւոր կերպիւ և համակրելի ցոյցերու մէջտեղ։ Այս ուղեւորութիւնը նկարագրելու առթիւ, Ֆռա դ'Ալէքսանդրէ մասնաւորապէս կը յիշէ Ապուլհամիտի մէջ Ն. Բարձրութեան ընծայուած պատիւներն, առաջնորդութեամբ Վսեմ. Պօղոս պէյ Աշրգեանի, որ՝ ինչպէս կը յիշուի, գեղեցիկ ամարանոց մը և ընդարձակ հողեր ունի յԱպուլհամիտս որուն նկարագիրն հրատարակուեցաւ արդէն այս էջերու մէջ, Եգիպտոսի Ցեղասերներէ խորագրին ներքեւ։

Աւասկի Ֆռա դ'Ալէքսանդրէի հաղորդած տեղեկութիւնները, զորս հրատարակած է նաեւ արաբական էլ Ահրամ լրագիրը։

Բարձր. Խտիվին Գահիրէէ Աղեքսանդրիա ուղեւորելուն առթիւ, Վսեմ. Պօղոս պէյ Աշրգեան հեռագրաւ խնդրած ըլլալով Ն. Բարձրութենէն թէ կը հաճի՞ հրամայել որ իւր շոգեկառքն յիշեալ կայսրանին մօտ յամրընթանայ, որպէսզի Ապուլհամիտի ժողովուրդը զինքը տեսնելու պատուոյն արժանանայ, որպէս կը ցանկայ, Թէվֆիք փաշա հեռագրաւ իւր հաւանութիւնն յայտնած էր առ Աշրգեան պէյ։

Հետեւապէս մայիս 17/29 հինգշաբթի առաւօտեան համար, յորում պիտի անցնէր Բարձր. Խտիվը, Պօղոս պէյ չքեղ և ճաշակաւոր կերպիւ զարդարել տուաւ Ապուլհամիտի երկաթուղւոյ կայարանը Դրօշակներ ու դափնիներ աքանչելի երեւոյթ մը կուտային այդ փոքրիկ կայարանին, որուն սրահին ճակատը դրուած էր Բարձր. Խտիվին լուսանկարը, ծաղկեզարդ շրջանակի մը մէջ։ Գիւղին արաբ երեւելիք ու շէյխերը՝ տեղական ընտիր նժոյգներու վրայ հեծած, ու ոսկեզօծ աղեղներ ի ձեռին, կարգաւ շարուած էին, իրենց շուրջն ունենալով բոլոր ժողովուրդն, ինչպէս նաեւ շրջակայից եւրոպական գաղթականութիւնը։

Առաւօտեան ժամ 10.40ին (Ը.Ե), երբ խտիվական կառախումբը կը մօտենար Ապուլհամիտի կայարանին, Աշրգեան Պօղոս պէյի կողմէ յատկապէս բերուած Նուագածուայ երկու խումբեր (արաբական և եւրոպական) սկսան խտիվական քայլերգն հնչեցուցնել եւ ժողովուրդը ծափերով օգը կը թնդացուցնէր։ Հրամանաւ Խտիվին՝ կառախումբն իւր ընթացքը դանդաղեցուց, և Ն. Բարձրութիւն հաճեցաւ սիրալիր կերպիւ ողջունել Ապուլհամիտի բնիկ և օտար ժողովուրդն և Վսեմ. Պօղոս պէյն որ անոնց ի դլուխ կեցած էր։

Մի և նոյն պատիւներն ընծայուեցան նաեւ Բարձր. Խտիվուհւոյն՝ որ յատուկ կառախումբով անցաւ քսան վայրկեան յետոյ։

Ներկայից ցրուելէն առաջ, Վսեմ. Պօղոս պէյ զովարար ըմպելիներ մատոյց կայարանն համախմբեալ բազմութեան, որք բաժակներ պարպելէն յետոյ Խտիվին ու խտիվական գերդաստանին կենաց։

Լոյտի Էլէոբրա շոգենաւն երէկ Թըրիէսթէէն մայրաքաղաքս բերաւ ութսուն անուն մավէրբեան հրացան և քառասուն անուն սուին։

—Զմիւռնիոյ լրագիրք կը պատմեն թէ անցեալ կիրակի գիշեր ի Գարշբեագա Վէնսան անուն իտալացի մը Վանկէլ անուն յոյն մը վիրաւորած է։ Վէնսան նախ երկու ձեռք հրազէն պարպած և գընդակները վրիպելով, դաշոյնը քաշած և երկու հարուած տուած է Վանկէլի։ Վէնսան ձերբակալուած և այդ պահուն ոստիկան զինուորի մը ձեռքին մատները վիրաւորուած են։ Այս ոճրի շարժառիթին համար կ'ըսուի թէ Վանկէլ Վէնսանի քրոջ հետ սիրային յարաբերութիւններ ընելով երկու զաւակներ եւս ունեցած և յետոյ լքեալ նշա հեռացած էր։ Վէնսան՝ առաջարկած էր Վանկէլի իւր քրոջ հետ ամուսնանալ պարտք փրկելու համար, սակայն Վանկէլ մերժած էր։

—Մանչեսթէր կը գրեն թէ ժողովուրդը յուզուած է ջրի նուազութենէն, մանաւանդ յառաջիկայ յուլիս ու օգոստոս ամիսներու համար։ Այս տարուան խաղողի հունձքին համար այգեպանք մտահոգութեան մէջ են։ Գարիի մէկ բեռն այժմէն մէկ ու կէս մէջիտի բարձրացած է։ Բոլոր ջրհորները չորցած ըլլալով, այգեպանք նոր ջրհորներ բացած են և այնպէս կը ջրեն, սակայն այս միջոցն ամէն այգիի համար կարելի չէ։

—Վէհ. Սուլթանը հրամայած է կայսերական Դանձուն նախարարութեան տարեկան հարիւր քսան ոսկւոյ նպաստ մը յատկացնել Մէհրդսէի Լուէպկէ անուն մասնաւոր վարժարանին։

ԳՈՒՇԵՆԱԿԱՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿԱՐԱՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԵՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ ՄԵԿԻՆ ՈՃՈՎ,

ԵՒ

ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

Ցանկնալարութեամբ Ազգ. Կրօնական Խորհրդոյ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԱՑ

Պ. Պ. ԳԱԼԸՊՃԵԱՆ

Գործն ամբողջ աւարտած է.

[Հայերենէ ի Թուրքերէն ընդհանուր հրատարակելի]

Բառագիրքս կը պարունակէ Օսման. լեզուի մէջ գործածուած Թուրքերէն, Պարսկերէն և Արաբերէն գործնական ամբողջ բառերն 20000 են աւելի, որք պատշաճագոյն գրութեամբ Թուրք. Այբուբենի կարգաւ շարադրեալ են ի մեծ դիւրութիւն գործածողին։

Գիտական, արհեստական բառերն բացատրուած են որոշ եղանակաւ. եղանկն ուղղագրութեամբ թարգմանութիւնք։ Գինն է 15 ղուրուշ, ընտիր լաթակազմ։ Կեդրոնատեղին է Տպարան Գրաշարաց Ընկերութեան, Պապը Ալի Ճատտէսի Թիւ. 52։ Գաւառական յանձնարարութիւնք (ուղղեալ առ Պ. Գալբզեան, ուսուցիչ Թուրքերէն լեզուի Գալաթա Տպարան գրաշարաց ընկերութեան, Պապը Ալի Ճատտէսի Թիւ. 52) կընդունուին մեծ զեղչով առ Նուազ 10 հատ համար։ 490

Կայսեր գործն հրապարակ կելնէ 15 օրէն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՄՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԷՏԹԱ, 13 Յունիս։— Հոս զարմանք կը յայտնուի սերպ կառավարութեան առքանքի կոսս ուղղած ծանուցագրոյն վրայ։ Մաճառ Պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովոյն մէջ, Կոսս Քանքի հաստատեց թէ սերպ կառավարութենէն ծանուցագիր մը ստացած է, որոյ պարունակութիւնը կը համապատասխանէ լրագրաց ծանուցման։ Յանձնաժողովը քուէարկեց նախարարապետ

Նազարեան 240, Տիկին Բ. Աղասեան 240, Տօքթ. Ստեփան Օ. Բաբաեան 120, Կարապետ Հալէպլեան 120, Տիկին Ս. Երէցեան 120, Սարգիս Երէցեան 120, Գասպար Հիւնքեարպէկեան 120, Գրիգոր Թնկրեան 120, Պօղոս Քիրէսթէճեան 60, Մինասեան Մ. Տէօքմէճեան վեց տուգինա կոնակ.

ՏՈՂՈՍ

Բերայի Ազգային կալուածոց Հոգաբարձութեան յանձնուած 10 օսմ. ոսկւոյ համար առնուած տակու 20 ԴՐՇ.՝ Համագումար 6574 դրուշ։

ԵԼՔ

Մանավանդի պրոյոն վճարեալ ախտ առ ախտ 4314 դրշ։ Զգեստուց կարարչէ 100, Բերայի Ազգ. կալուածոց Հոգաբարձութեան յանձնուած 20 օսմանեան ոսկի 9 առ. 100 տուկսով 2160, Գումար 6574 դրուշ։

ձշգրտութիւնը կը հաստատեմ
Ս. Քրիստի Ազգ. Հիւանդանոցի
Ընդհ. համարակալ.
Գ. Տ. ԹՆԿՐԵԱՆ

30 Յունվ. 3
Կ. Պոլիս

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԻԶՄԻՐ, 19/31 մայիս

Արեւելքի 1770 թիւին մէջ ժամանակին կարդացինք Իզմիրի Գաւառական ժողովոյն Ը. նիստին ատենագրութիւնը, որու ճշգրտութիւնը շատ նկատումներով կասկածելի երեւցած էր՝ տեղւոյս Նախորդ Ցնտեսական Խորհրդոյ դէմ պարունակած անտեղի ակնարկութեանց համար։

Ուստի, երբ Նախորդ Ցնտես. Խորհրդոյ քանի մը անդամց կողմէ հրաւիրուեցանք երթալ ստուգել Գաւառ. Ժողովոյ նոյն նստին պաշտօնական ատենագրութիւնը, ամսոյս 3/15ին նոյն անդամներու ընկերակցութեամբ ներկայացանք տեղւոյս ազգային դիւանատունն և տեսանք որ իրօք ԻԶՄԻՐԻ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ Ը. ՆՍՏԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՏԱՐԲԵՐ Է «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՀԸՐԱՏԱՐԱԿԱԾ ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ։

Օրինակի համար. Ստեփան էֆ. Սպարթալեան՝ խօսելով բարեյիշատակ Թագւոր փաշա Ցակոբեանի կտակագրամի նկատմամբ՝ ըսած է.—«Այդ «գումարին ինչ եղած ըլլալը և այլն «տեղեկութիւն կրնայ առնուիլ միայն «Նախորդ Ցնտես. Խորհրդոյ հաշիւնե-«րէն։ Դժբաղդաբար և Նախորդ Ցըն-«տես. Խորհուրդը մինչեւ ցարդ չէ «կրցած իր հաշիւները տալ, թէեւ «քանիցս իրմէ հաշիւ պահանջեցինք։»

Սոյն քանի մը խօսքերու տեղ Արեւելի թղթակիցը դրած է հետեւեալը.

«Ճիշդ է թէ՝ քանի որ կտակեալ «գումարը ոչնչացած է, անոր խնդիրն «ալ ըստ ինքեան ցրուած է. բայց «պէտք է դիտնալ որ ո՛չ թէ արդի «Ցնտեսական Խորհուրդն այդ գումա-«րը վատնած է այլ նոյն իսկ Նախոր-«դը, զի եթէ կտակեալ գումարին մէկ «մասը միայն յանձնուած է ներկայ «Ցնտես. Խորհրդին և նոյնն ևս ծախ-«սուած, դէթ դիտենք թէ՝ ո՛ւր ծախ-«սուած է այն և ի հարկին ալ հաշիւը «կրնանք ստանալ և ներկայել ժողո-«վոյ, մինչ Նախորդ Ցնտես. Խորհրդին «դալով՝ ո՛չ միայն այդ կտակեալ գու-«մարէն ծախսած մասին, այլ իւր բո-«լոր գործառնութիւններուն վրայ ո՛չ «հաշիւ կուտայ ոչ ալ տեղեկութիւն։ «քանիցս համար խնդրեցինք իրմէ, «որպէս զի դէթ ընթացիկ գործառ-«նութիւններ հարեւանցի տեղեկու-«թիւններու վրայ չը շարունակուին, «բայց ցարդ ոչ համար ոչ ալ հաշիւ «տեսանք։»

Նմանապէս Մարգար էֆ. Էքիզլէր՝ խօսելով այդ միևնոյն կտակագրամի մասին՝ յայտարարած է թէ Նախորդ Ցնտեսական Խորհուրդն այդ կտակագրամին դէմ դեռ մաս չանձնած է ներկայ վարչութեան։

Արեւելքի թղթակիցը խնամով զգուշացած է այս խօսքերը յիշելէ, անկասկած լինելով թէ Նախորդ Ցնտես. Խորհուրդը շուտով պիտի հերքէր դիւանական արձանագրութեանց մէջ թաղել ուզուած այդ սխալը(*)։

Աւելի չենք ուզեր ծանրանալ Արեւելքի մէջ հրատարակեալ սոյն ատենագրութեան ուրիշ անճշդութեանց վրայ։

ՑԱԿՈԲ ՀԱՐԵՆՑ ՆԱԶԱՐԷԹ ՊԱՂԴՐՃԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՄՍԵՐԵԱՆ

ՓԱՍՏԱԲԱՆՔ

Ց'ԱԶԴ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Վերջերս տեղի ունեցած դէպք մը վերստին մնացել կուտայ մեզ թէ փաստաբաններու ի՜նչ մեծ պէտք ունի առ մեզ Ազգ. Պատրիարքարանն և իրեն ներկայացեալ ամեն տեսակ դատերու համար օրէնսդէտ փոխանորդներ կարգելու ի՜նչ աւագ պատկանութիւն։

Աւասիկ այդ դէպքը.

Գուսֆ-Գարուի բաղմամարդ թաղերէ միոյն մէջ կը բնակէր պարկեշտ աղջիկ մը. սա կը հրապուրուի անձէ մը որ ամուսնանալու խոստումը դրժելով, վատաբար զինք կը լքանէ և կը հեռանայ յ'օտար երկիր. ամիսներ կ'անցնին տխուր ու յուսահատ, դառն կասկածներ հետզհետէ իրականութեան կը փոխուին և օր մ'ալ աշխարհ կ'ուգայ մեղաւորաց անմեղ արդիւնքն փափկակազմ աղջիկ մը։ Հեգ մայրը, մեծ դժկամակութեամբ կ'ստիպուի իւր աղջիկը յանձնել ազգային իշխանութեան, որ կը յայտնի զայն իւր կնքահօր խնամոց և պաշտպանութեան ենթարկել, որ և կ'որդեգրէ։

Շուշան-Բերուզ, այս է որբուհւոյն անունը, այսօր մօտ 12 տարեկան է, իւր մայրը, մարդկային կրից այս գոհն, վաղուց արդէն մեռած է. հայրն ալ, կ'ըսեն ի Պանտրմա, երկաթուղեայ շինութեանց պաշտօնեայ, հոն ամուսնացած երկու զաւակաց ալ տէր եղած է։

Այժմ, չեմք գիտեր ինչ պատճառով Պանտրմայի պաշտօնեայն իւր նախկին սիրուհւոյն աղջկանը տէր ելլալ կը բաղձայ, և զայն Պատրիարքարանէն կը խնդրէ իբր իւր օրինաւոր զաւակը։ Բերուզի մայրը (կնքակինն) որ 12 տարի անընդհատ զինք խնամած է այնքան գորովանօք, երբ կը տեսնէ որ իւր դրկէն կ'ուզեն յափշտակել իւր զաւակը, բնականաբար կը յուզուի, կը խռովի և արտասուելով Պատրիարքարան կը վազէ։ Մօրաքոյրն ևս այս առիթէն օգուտ քաղելով և 12 տարեկան աղջկան մը ձրիաբար տէր ելլալու բաղձանօք, նաեւ կ'աճապարէ ի Պատրիարքարան։ հապա Բերուզի մա՞մը, ոչ ոքի կը հաւատայ իւր թոռնիկը և զայն ստիպողաբար կը պահանջէ։

Զէյնք կրնար Դատաստանական Խորհրդոյ դռնէն ներս մտնել քանզի իւր նստեր դռնիկ կը կատարուին, հետեւաբարչեմք գիտեր թէ Բերուզ իր չորս խնդրողներէն որո՛ւ յանձնուած է։ Եթէ երբէք չէ կարող ամեն օր, բարոյական նկատումներով, երբեմն ներկայ գտնուիլ ամուսնական դատերու՝ ինչո՞ւ արդեօք Պատկ. Խորհրդոյ դռները կը դոցուին Բերուզի պաշտպանուհւոյն (կնքակին) փոխանորդին ևս, զայս չենք կարող հասկնալ։ Այո՛, Պատրիարքարանի Դեր. Փոխանորդը բարապանի մը միջոցաւ յայտարարած է պաշտպանուհւոյն փոխանորդին, թէ «Պատրիարքարանը փոխանորդ կամ փաստաբան չ'ընդունիր։»

Լուսաւորութեան այս դարու մէջ, ոչ մէկ քաղաքակիրթ ժողովուրդ կրըցած է մերժել փոխանորդ կարգելու դրութիւնն. մարդուն էական իրաւունքներէն մին է այն, յորմէ ոչ ոք կարող է զինք զրկել. մարդիկ որչափ ալ զարգացեալ ըլլան՝ ամենքն ալ հաւասարապէս չեն կրնար օրինաւոր կերպով իրաւունքնին պաշտպանել, և ինքնապաշտպանութեան սրբազան պէտքը կուգան լրացնել փաստաբանք։

Անշուշտ մեզմէ աղէկ գիտեն Ազգ. Իշխանութիւնք թէ, փոխանորդ կարգելու դրութիւնն ոչ միայն հանրային պէտք մ'է այլ նաեւ ժողովոյ կանոնաւորութեանց նուիրագործումն։ Նոյնպէս քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ ընդունուած է դռնքաց կատարել ամէն դատ, որպէսզի դատաւորք անաչառ լինին և իրենց գործողութիւն ժողովրդեան հսկողութեան տակ ըլլայ։ Երբ մայր կամ աղջիկ սպանող ոճրագործն հրապարակաւ կը դատուի, ինչո՞ւ ուրեմն մայրն հրապուրողը, ժողովրդեան առջեւ չի դատուի. թէպէտ երբեմն բարոյական նկատումներով, պատուոյ նախանձախնդրութեամբ ժողովոյ դռները կը դոցուին հանրութեան համար, սակայն այս բան օրինաց կամքով չէ այլ դատախազի և ամբաստանելոյն երկոյնց խնդրանօք բացառութիւն մ'է որ կ'ըլլայ։

Ամուսնական դատերն, իրաւ է թէ դաղտնիք կամ պատիւ կը պարունակեն, բայց երբ դատի տէրն իւր գաղտնիքը կ'ուզէ յանձնել ուրիշի մը, փաստաբանի մը, ո՞վ կրնայ արդեւք ըլլալ նմա, քանի որ փաստաբանք, որպէս քահանայ և բժիշկ, իրենց յանձնուած դաղտնիքը կը պահեն ամենայն խղճմտօրէն։ Քահանան ինչպէս կ'երդնու առաջի Աստուծոյ խոստմնապահ ըլլալ, նոյնպէս փաստաբանն օրինաց առջեւ. ասոր համար է որ դատաւորք չեն կարող երդմնցնել կամ բռնադատել քահանայ, բժիշկ ու փաստաբանները որ իրենց գիտցած դաղտնիքները մէջտեղ հանեն, վկայութիւն տան։

Արդ Ազգ. Պատրիարքարանը պէտք է ոչ միայն չ'մերժէ փոխանորդի դրութիւնն, այլ նաեւ իւր ամեն խորհրդոց համար մէկ մէկ օրէնսդէտ փաստաբան կարգէ, որով իւր ժողովներ աւելի կարեւոր և կանոնաւոր եղած կ'ըլլան։ և այս ալ կարծեմ առանց դրամի կարող է հայթայթուիլ, քանի որ մեր մէջ առանց փոխարինութեան ազգային պաշտօնավարութիւնն օրէնքի կարգ անցած սովորութիւն մ'է. հակառակ պարագային ընդունելով հանդերձ թէ դատական մարմինք կրնան կորովափառ և լրջախոհ անձինք պարունակել, Դատաս. Խորհրդոյ փոխանորդի դրութիւնը չ'ընդունիլն բրնականաբար կարծել պիտի տայ մեզ թէ ինք անկարող է խնդիրն օրինաւոր կերպով լուծելու և դռները կը փակէ։

Ուստի Ազգ. Իշխանութեան շուրջ ուշադրութեան յանձնելով այս խնդիր, կը խնդրենք որ չի զրկեն Հայ անհատը ևս իւր մի նուիրական իրաւունքէն որ է ՓՈԽԱՆՈՐԴ ԿԱՐԳԵԼ. Ամեն ցեղով սիրով ետ պիտի առնեմք այս տողերը, եթէ լանք թէ Ազգ. Իշխանութիւնն արդէն այս դրութիւնը ընդունած է և միայն Բերուզի համար բացառութիւն մը ըրած է ինչ ինչ օրինական նկատումներով։ Մ. Տ.

3. Գ. Վերջերս խմացանք թէ խնդիրը յանձնուած է դատական պաշտօնատան, և Բերուզ մասնաւոր Թղթերով մը Պատրիարքարանէ խնդրուած է. ահա փոխանորդ չընդունելու հետեւութիւնը։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ

Անցած օր տարօրինակ երիտասարդի մը հետ խօսակցեցայ։ Ամուսնութեան վրայ էր այդ խօսակցութիւն։

—Մի՛թէ բանաւո՞ր է, ըսաւ խօսակիցս, որ մարդ ամուսնանայ առաջին անգամ տեսած օրիորդին հետ, մանաւանդ երբ նորա Ֆիզիքական յատկութեանց վրայ լաւ դաղափար մը չէ առած։ Դերձակութիւնը, նորաձեւութիւնը, խորարարութիւնը, անուշահոտութիւնք և մանաւանդ կնոջ աւելի նուրբ, աւելի փափուկ և աւելի ազդու արուեստը ո՞րչափ դիւրութեամբ կրնան զմեզ խաբել։ Ինչո՞ւ չըլլայ ամուսնութեան համար բան մը որ կայ ուրիշ հաղարաւոր արուեստից համար որոնք նուազ յոգնածոց յարմարութիւն կը պահանջեն։ Փաստաբան մը, մինչեւ որ տէրութեան համալսարանէ մը վկայագիր չառնէ, կրնա՞ իւր արուեստը ի գործ դնել։ Բժիշկ մը առանց պաշտօնապէս վարդապետ նուիրագործուելու կրնա՞ յանձնորդ ունենալ (1)։ Նոյնպէս դեղագործ, ուսուցիչ և այլն։ և այլն։ Ուրեմն ի՞նչպէս ամուսնանալու է առանց վկայագրի, օժիտ ըլլայ կամ չըլլայ։ Անընդունելի՞ է այս։ Ինչո՞ւ մասնաւոր քննութենէ մը ետք ամուսնանալու բաւականութեան վկայագիր մը չտրուի ամուսնութեան ցանկացող կնոջ մը։ Այսպէսով դժբաղդ ամուսնութիւնք աւելի պիտի նուազէին։ Լաւ ամուսին մը ըլլալու համար, չէ՞ որ կին մը կարգ մը յատկութիւններ ունենալու է յորոց զուրկ են բազմաթիւ օրիորդք։

Այն ինչ պիտի պատասխանէի այս տարօրինակ յայտարարութեան, երրորդ մը, բարեկամ առաջնոյն և քիչ մ'ալ ցաւագար, խօսակցութեան խառնուեցաւ։

—Բայց ձեր պահանջածը արդէն կայ, պոռաց դէմքին վրայ ապշութեան նշան մը ցոյց տալով։ Ես չուզեցի կարեւորութիւն տալ խօսքին, սակայն հետաքրքրութենէ մղեալ մտիկ ըրի։

—Ամուսնական բաւականութեան վկայագիրը կայ, կրկնեց։

—Ո՞ւր արդեօք, գոչեցին միւս երկուքը։

—Նոբ Աշխարհ մէջ։

—Ո՞ւր է այս երկիր։

—Նոբ Աշխարհ 50 քիլոմէտր հեռի է Նոբ Փարիզէն, Եօթն լեռանց Նահանգին մէջ, ի հարաւային Լուսնի։

—Սակայն երկրի վրայ այս անունով տեղ մը չկայ։

—Նոբ Աշխարհը երկրի վրայ չէ....

—Շաղակրատութի՞ւն կ'ընէք ուրեմն։

—Ա՛...ո՛չ։ Նոբ Աշխարհ երկրի վրայ չէ, սակայն Նոբ Աշխարհ կայ ստուգիւ։

—!!??

—Առէք, նայեցէք։ Եւ, զայս ըսելով, օտարականը գրպանէն հանեց քարտէս մը զոր բացաւ և մեզ ներկայացուց։ Երբեք կենցաղ մէջ ասոր նման քարտէս մը տեսած չէի, և որչափ որ ուզեցի յիշել կամ լուծել զայն, չյաջողեցայ անոր վրայ աշխարհագրական ձեւ մը կամ ծանօթ անուն մը գտնելու։

Սակայն կարծէի թէ պարզ գիշերներուն երկնից մէջ տեսնուած ձեւերու մօտ բաներ կը տեսնէի և քարտէսին անկեան մէջ կարդացի. Լուսնոյ։

—Լուսնի քարտէ՞ս է այդ, գոչեցի յապուշ կրթուած։

—Հապա՞, ըսաւ երիտասարդը հանդարտօրէն։ Նոբ Աշխարհ Լուսնի մի քաղաքն է։

—Ա՜հ, աղուո՞ր կատակ։

—Կատակ չկայ ատոր մէջ։ Նոբ Աշխարհի գոյութեան վրայ կասկա՞ծ ունիք։

—Զարմանալի՜ բան. կարելի է որ աստղաբաշխք այս անունը տուած ըլլան լուսնի որ և է մի կէտին. սակայն ո՞վ հոն գնաց ու տեսաւ։

—Կը հաւատա՞ք, ըսաւ ինձ խօսակիցս տարապայման ծաղու ժպիտով մը։ Ես անտի կուգամ։

—Ի՞նչ կ'ըսես։

—Ամսոյն (սեպտեմբերի) 17ին (3) էքսբրէս Աէրօսթայով Նոբ Աշխարհէն մեկնեցայ, կէս օրուան չափ Ամպաքաղաքը մնացինք պաչար առնելու համար, ապա ուղղակի երկիր ինկանք—խնալը ճիշդ բառն է—. բայց երբ մօտեցանք երկրի, երեք վայրկեան բեւեռաղնեւէ ետք, ուղղուեցանք դէպի Փարիզ, ուր հասայ երէկ առաւօտ։

—Էյ, աղէկ հանդրդուութիւն մը կըրցա՞ք ընել։

—Դէյ չէր, միայն Սպիտակ-Լեռէ քիչ մը խոշոր օդաքար մը մեր քովէ այնպէս մը անցաւ որ, մեր օդանաւի 120 հէյ՞ը կոտրեց։ Բարեբաղդաբար պէտք եղածէն տասն անգամ աւելի կ'առնուի միշտ ամէն բան։ Ուրիշ օդանաւ մը որ երկրէն կուգար նոյն օդաքարէն հարուածուելու դժբաղդութիւնն ունեցեր է. մէջը գտնուողներէն քանի մը հոգի միայն պրծեր են չնորհիւ Արուսեակի բնակչաց որք կը ճամբորդեն եղեր այս կողմեր։ Այս լուրերը կարդացինք Արեւական վերջին լրագրաց մէջ, որք կը հրատարակուին յայդմ մոլորակի։

—Ուրեմն Արուսեակի մէ՞ջ ալ բնակիչ կայ։

—Կը կասկածի՞ք։ Քամիլլ Ֆլամմարիոն դար մը առաջ գուշակած էր զայն։

—Ներեցէք։ Ես երկիրը Թոդած չեմ որ գիտնամ։

—Արդ, կ'ըսէի ձեզ, Նոբ Աշխարհ ձեր երկրի բոլոր քաղաքներէն աւելի քաղաքակրթեալ քաղաք մըն է, և այն հաստատութիւն զոր դուք եղերուաքաղ մը կը համարիք, ստուգիւ կայ հոն։ Աւասիկ ի՞նչ կ'ընեն այն երիտասարդուհւեաց որոնք վկայագիր մը կ'ուզեն հաստատող թէ առողջ և յամենայնի կատարեալ ըլլալով, կրնան ամուսնանալ։

—Ա՜հ, ի՜նչ ծաղրածութիւն, ընդմիջեցի։

* *

—Այսչափ զարմանալու իրաւունք ունի՞ք միթէ, ըսաւ ինձ առաջին խօսակիցս։ Զէ՞ք գիտեր որ այս խնդիրը մեր մէջ ալ կը յուզուի։ Իրաւունք ունի Լուսնի բնակիչը ըսելու թէ երկրիը նուազ յառաջադէմ է քան իւր արբանեակը։ Արդարեւ լրագիրք վերջերս հրատարակեցին հետեւեալ տարօրինակ լուրը. «Նոբ Նիւ-Եորքոբիւն մոնանոնիան։

—Բէնթըքի կառավարութեան օրէնդիր խորհրդարանի երեսփոխաններէ մին առաջարկեց արգիլել ամեն ապուշ խելագար, անկար, մուրացկան, դատարկապորտ, արբեցող, խաղամոլ, գողութեան կամ ոճրագործութեան համար բանտարկուելու դատապարտեալ, ինչպէս նաեւ Ֆիզիքապէս ամուսնական պարտականութիւնը գործադրելու անկարող, մինչեւ իսկ քիչ մը ցասկոտ կամ կրքոտ, նաեւ տարուան մը վերջին բոզանոց մը մտնող անձանց։»

Ասկէ զատ Փարիզի նշանաւոր թերթ մը, երեւելի առողջաբան Թէոֆիլ Ռուսէլի հետեւեալ խօսքերը ի մէջ կը բերէ.

«Այնքան համոզուած եմ ժառանգականութեան յուսի ազդեցութեան վրայ, ըսած է Ֆրանսիք Սարսէյի, որ չպիտի ուզէի բնաւ զի ամուսնութեան հրաման տրուի առանց այն մասնաւոր քննութեան զոր առողջապահական իշխանութեան կողմանէ կարգեալ յանձնաժողով մը կատարէ ապագայ ամուսնոց վրայ։

«Ապահով եղիք որ, ընտանիք մը յորում, օրինակի համար, թոքախտը երևան ելած է, երրորդ սերունդէ ետք կը մարի, ո՛րչափ ալ խնամք տարուի այս դըժբաղդ միութենէ ծնած երախայից։

«Ես թոքախտի վրայ խօսեցայ։ Սակայն աւելի փափկակատութիւն պահանջող հիւանդութիւններ կան որոնք նուազ վտանգաւոր չեն։ Կը կարծուի թէ բուժած են այն հիւանդութիւններէ, սակայն առժամապէս միայն ապաքինած են. ախտին թոյնը կ'անցնի տղայոց, կը փոխուի ուրիշ հիւանդութեանց և քանի մը սերունդէ ետք կը չորցունէ բոլոր չառաւիղները։

«—Ի՞նչ կ'ըսէք սակայն, տօքթէօր, ուրեմն քանի՛ ընտանիք ընդհուպ պիտի չիջանին, քանի որ գիտենք թէ այս ախտեր հաղուադէպ բաներ չեն։

«—Ինչ որ ալ ըսէք, ես սաչափը կը պնդեմ թէ խղճմտանք ունեցող մարդ մը ամուսնանալու չէ երբ գիտէ որ փոխանցիկ կամ ժառանգական ախտով մը վարակեալ է։

«Տօքթէօրը ըսել կ'ուզէր որ, չափազանցելու է քիչ մը ախտացելոց միութենէն ծագելիք յոռութիւնները, որպէս զի ընկերականութիւնը պիտանի միջոցներու ձեռնարկէ անոնց առաջքը առնելու համար։»

—Կը տեսնէք, վերսկսաւ խօսակիցս, որ այդ խնդիր նուազ կարեւոր չէ և իրաւունք ունին Լուսնի բնակիչք այսպիսի օրէնսդրութիւն մը ունենալու։

Այն ատեն աւելի ուշադրութեամբ մը մտիկ ըրի։

* *

Տեսէ՛ք ինչպէս կ'ընեն այս մասին, վերսկսեց Լուսնի բնակիչը։ Խնդրարկու օրիորդք իրենց Թաղապետութեան նախագահին խնդրագիր մը կը մատուցանեն և կը տանին անոր թուղթեր իրենց նոյնութեան և տարիքին վերաբերեալ։—Ամիսը անգամ մը յանձնաժողովը կը գումարի. 24 անդամներ կան, որոնք բաղկացեալ են բժիշկներէ, արուեստագէտներէ և դրագէտներէ, ընդ նախագահութեամբ Թաղապետին և իւր օգնականին։

Դատաստանի անդամց իւրաքանչիւրին դերը որոշակի գծուած է յառաջագոյն։ Բժիշկ մը կայ որ օրիորդը կը քննէ շնչառական գործարանաց մասին. կուրծքին կը զարնէ, մտիկ կ'ընէ, կը չափէ, թաքնել կուտայ և մանրադէտով կը զննէ։ Ուրիշ բժիշկ մը արեան շրջառական գործարանները կը քննէ, երակագրով մը երակներուն զարկը կը գծէ։ Երրորդ մը մարսողական գործարանները կը քննէ, լեզուն կը նայի, ախորժակը կը հարցուներ։ Չորրորդ մը լեարդին և համայնասին (քանդրէաս) վիճակը կը հակնայ։ Բժիշկ մը և վիրաբոյժ մը ակռայները եւ լինդերը կը քննեն։ Մանկաբարձ մը և կանանց պատերու մասնագէտ մը սեռային գործարանաց վրայ տեղեկութիւն կ'առնեն։ Ութերորդ մը երիկամունքը կը զննէ և մէզը կը տարրալուծէ։ Իններորդ բժիշկ մը՝ կաթիլ մը արիւն կը հանէ եւ մանրադէտով կը քննէ։ Տաներորդ բժիշկ մը մորթն և մազային դրութիւնը ի քնին կ'առնէ։ Ակնարոյժ մը աչքերը, խոշափոր-զարոյժ մը քիթն ու խոշափողը, ականջարոյժ մը լսելիքը կը զննեն։ Զլխատարան մը ղղային դրութիւնը, առողջարան մը խառնուածքը կազմուածքը կը քննեն։ Ասոնց իւրաքանչիւրը մանրամասն տեղեկագրերով իրենց քննութեան արդիւնքը կը խմբագրեն։

* *

Ապա կուգայ արուեստագիտական փորձ։ Անդամագին նկարիչ մը մարմնոյն ձեւերը և համեմատութիւնները կ'ըստուգէ։ Սրձանագործ մը խնդրարկուին այլ և այլ դրութիւններ տալով՝ կազապարի եւ շնորհքի աստիճանները կը հասկնայ։ Ներկիչ պատկերհան մը մեր գոյներն զանազանութիւնները, մասնագէտ նը-կարիչ մըն ալ դէմքին գծուածոց ֆիզիքական արտայայտութեանց վրայ կը տեղեկագրէ։

Ցայժմ նորատի օրիորդը կը ներկայանայ գրագիտաց, որոնք կը բաղկանան վիպասանէ մը, բանաստեղծէ մը, թատերգակէ մը, բարոյախօսէ մը և խրմբագրէ մը։

Այս պարոններ օրիորդին գրական արժանեաց, բարոյական եւ խմացական յատկութեանց վրայ գաղափար կը կազմեն։ Վիպասանը՝ նդհանուր հոգեբանական վիճակը կ'իմաստասիրէ, բանաստեղծը՝ շոգելից կողմերը կը փնտռէ։ Թատերգակը՝ սոյն հոգւոյ կրքային վիճակը կը զննէ. բարոյախօսը, նուրբ հարցաքննութեամբ, նորա սրտին ստորները բանալ կը ճգնի։ և խմբագիրը՝ օրիորդը կանոնաւոր ինթերվիւ (տեսակցութիւն) մը կ'ենթարկէ։

Այս ամենը առնելագրութեան մը մէջ կ'արձանագրուի յորում դատաւորք իրենց ստորագրութիւնը կը դնեն։

Այս քննութենէ ետք կրնայ ըլլալ որ օրիորդը մերժուի։ Եթէ ընդունուի՝ վկայագիր մը կ'առնէ կամ արտօնագիր մը հետեւեալ ածականներով. Կատարելապէս լաւ, քաջալաւ, լաւ, բաւական լաւ, հանդուրժելի, խուն ինչ հանդուրժելի։ Ակէց վարը չկայ։

* *

—Աւասիկ հարեւանցի գաղափար մը ձեզի, վերջացուց ժպտելով մեր լուսնաբնակը։

ՆԲԲԱՄԻՏԸ
Թարգմ. ՏՈՌԹ. Ռ. ՌՈՊԷՆՍՕՆ

Ն. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ԵՒ Լ. ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ

Գ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու Թաշ խան, թիւ 4, պահականոցին ճիշդ դիմացը

Սոյն նոր հաստատուած Մթերանոցին մէջ կը գտնուին քիմիական, դեղագործական և անասնաբուժական ամէն տեսակ նիւթեր, քաուչուկ զանազան գործիքներ, ընտիր հին քօնեաք, բժշկական գինիներ եւ եւ։

Վարժարանաց քիմիական աշխատանոցի (laboratoire) համար, ապակեայ ամէն տեսակ գործիքներ, analyseի համար յատկապէս բերել տրուած քիմիական մաքուր նիւթեր ևս կը գտնուին։ ըստ յանձնարարութեան Բնական պատմութեան ամէն ճիւղին վերաբերեալ իրական նմոյշներու հաւաքածոյներ ևս բերել կը տրուին։ Մօնբէլիէի հողագործական Ուսումնարանէն վկայեալ հողագործ Նշան էֆ. Գալֆայան պատրաստ է մէջտ, սոյն առարկայից գործածման համար, պէտք եղած բերանացի բացատրութիւնները տալ ամենայն սիրով։ Վարժարանաց Տեսչութիւնք և ուսանողք խիստ գոհ պիտի լինին մեզ դիմելով։

Դեղօրէից թարմութիւնն, գներու չափաւորութիւնն և ուղղուած յանձնարարութեանց փութով և ամբողջովին կատարումն, խիստ գնահատելի ըրած են արդէն սոյն նոր հաստատութիւնն։ Կը հրաւիրուին տեղացի և գաւառացի դեղագործք, դիմել մեր մթերանոցն և անձամբ հաստատել այդ առաւելութիւններն։

Գաւառներէն առնուած փոքրաքանակ յանձնարարութեանց համար օսմանեան նամակագրոշմ ևս կ'ընդունուի։

480 4—24

ՏԻՐԻՆ ԱՆԴՈՒԱՆԷԳ ԷԼՎԻՌԻԱ Վիէննայէ ուղղա՛ի մայրաքաղաքս հասած է քիչ ժամանակի համար և մնալու պիտի մնայի։

Այլ ևս գաղտնիք չկայ։ Այս ՓՆԱՇՐՋԻԿ կինը իր պատ. այցելուաց կը պարզէ անցելոյն և ապագային բոլոր գաղտնիքները։ շատ յստակ պատասխաններ ու խորհուրդներ կուտայ ի մասին առեւտրական, ընտանեկան ու այլ գործոց, խորհուրդներ որք իրենց արդիւնքը կ'ունենան ապագային մէջ։

ՏԻՐԻՆ ԱՆԴՈՒԱՆԷԳ ԷԼՎԻՌԻԱ երկու սեռէ այցելուներ կ'ընդունի իր բնակարանին մէջ ի Բերա, Թիւնէլի կայարանին դէմ, Ջիւմպիւլ փողոց, Թիւ 8 տունը, առն օր եւ բ. ժամ 11էն մինչեւ 6։ «Խորհրդակցութիւնք կը կատարուին ամեն լեզուաւ։»

408 4—1

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ՄԵԾ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
1853
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌՈՒՆՈՑ

Թիւ 27
Ֆիննճանըլար
Սքանպել

Թիւ 472
Մեծ փողոց
Բերայ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

ԿԱԶՄ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ

ՏՈՒՄԱՐՔ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ Ի ՀՐԱՄԱՆԻ

Տպագրութիւն

Այցեստոմս, Հաշուեցոյց, Շրջաբերական, Հրաւիրագիր, նամակագրուիս եւն. եւն. եւն.

☞ Ցանծնարարութիւնք խնամով եւ փութով կը կատարուին։

ԱՅՆ ԱՆՁԻՆՔ

Որոց կեանքը խանգարուած է ջղային դրութեան հիւանդութեամբ վիճակով մը և որք կը տառապին գլխաւոր սովորական ցաւէ, մեծ զգայնութենէ, յուզմամբ, քնատութենէ եւ այլն, ինչպէս եւ անոնք որք իրենց ուրին [անդամալուծութիւն, խօսելու անկարողութիւն, յիշողութեան պակասութիւն, որք կը յայտնին իրենց], եւ այն անձինք որք տրամադիր են իրենց՝ գլխուպտուտքի, ճակտին տակ ճնշման, անդամներու ծալրերուն ընդարմացման պատճառաւ, այս բոլոր հիւանդք պարտին կարդալ տետրակ մը որ կը խօսի ջղային հիւանդութեանց եւ իրենց՝ քի վրայ, զոր ձրիաբար կը ղրկեն Պ. Գասգորիատէս, գեղագործ, Քարաքէյի հրապարակ, Թիւ 5, Կ. Պոլիս. Պ. Սրբանքի, ի Սոֆիա եւ Պ. Քաթաքուզէնոս, յԱթինա։

Դարմանումն, որ նշանաւոր բժշկաց ընդունած գիտական սկզբունքներու վրայ հիմնուած է եւ ուշեցած մեծ յաջողութեանցն համար արձաթ միտալով վարձատրուած է Կանի [Պէլճիա] 1889ի առողջաբանական-բժշկական միջազգային ցուցահանդէսին մէջ, շատ գիւրին եւ ժամն է եւ կը կայանայ դրսէն լուացքի մը մէջ, որուն արդիւնքը զարմանալի է։ ՏՐ. ՌՈՄԱՆ Վ.ԱՅՍՄԱՆ

488 8—10

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ

ԿԷԼԻՆՃԻԿԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Պատուաւոր ազգային մը որ ցարդ ձրիաբար դարմանած է բազմաթիւ անձեր, որք կէլինճիքի հիւանդութեամբ իրեն դիմած էին՝ և իր դեղերէն բոլորովին ապաքինած են, ամեն կողմէ արտայայտեալ փափաքանաց համաձայն՝ Ղալաթիա Բէնչէնպկի Բաղար Զինճիրլի Խանի վերի յարկը թիւ 11 սենեակն յատկացուցած է իրեն, ուր պիտի ընդունի և դարմանէ կէլինճիկէ բռնուող հիւանդները։

Ադքատները ձրիաբար պիտի դարմանուին։

478 8—15

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱՄՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ամէն ոք գիտէ թէ բնութեան վերամնութեան ամիսները ադիտաբեր են տկար կազմուածքներու։ Երբեմն, ամէնէն հաստատ կազմուածքներն իսկ կը խախտին։ Եւ սակայն մարդ առանց տկարանալու կրնայ կրել ձմեռն ի դարուն այս վտանգաւոր փոխանցութիւնը եթէ արիւնը զուտ և զբաղեալ գործածելով ՇՃմսրիա Ռոպ Լէշն։ Այս հրաշալի մաքրողականը կը մաքրէ արեան ամէն անմաքրութիւններն զորս հաւաքած են ձմրան արգելափակ կեանքն և շատ առատ մնունդը։

Թող ուրեմն ամէն մարդ կարդայ այդ տետրակը զոր Պ. Լէշն, դեղագործ ի Պորտո, ձրիաբար կը ղրկէ փափաքողին, եւ որ կը գտնուի Նաեւ ամէն լաւ դեղատանց մէջ որք կը վաճառեն ՇՃմսրիա Ռոպ Լէշն։

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌԻՒ ԶԿԱՆ ՕՇԱՌԱԿ

Եէլոզլը, Կ. Պոլիս, 13 գեկտ. 1888

Պարոնայք Ագոդ և Պուռնէ,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքով կարող չեմ փոքրիկ ընել, այլ համանգն ուրիշներ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀՐԷՆ ԷՋՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Մի՛ացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած ՃՇԱՆԻՆ 17,000,000 ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՈՍԿԻՆ կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՄԵՐՈՒԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

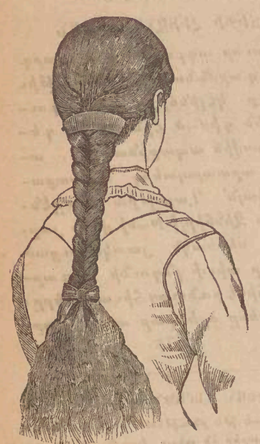

ROYAL VICTORIA
ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ
ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵՏԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԻՐԵՆՑ ՈՑԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. Կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. Հեռոյզեակ բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմածախս չէ.

ՆԵՐԿ ՁԷ ՁԷ ԱՑՍ

Փափաքեալ ազդեցքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մասամանդութիւններ ունին, կանայք որ կամ տուած էն և մեծ յոգնութենց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագային մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՈՒՅԱԿԱՆ ՎԻԴՏՈՒԻԱ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵՆ ԴԱՌՆՈՑՈՒԹԻՆՆԵՐ ՄԱ ՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի թուրքիա մեծաբանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՍՄՈՒԻՆ ԳԱՌՆԱԼ Մթերանոց անգլիական, Վլղվատ. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 68

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ
LA ROUENNAISE
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837
Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ
Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ Ֆրանսերն իբր 30,000,000
Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճերէմեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց։
Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.
166

DÉPURATIF INCOMPARABLE
Le Grand Régénérateur du Sang
ROB LECHAUX
BORDEAUX
ROB LECHAUX
Sucs végétaux concentrés de
Cresson et de Salsepareille rouge
FORTIFIE, RENOUVELLE LE SANG
Donne la Santé, la Force, la Vie
Médailles d'Or et Diplômes d'Honneur
A TOUTES LES EXPOSITIONS
Demander la Brochure sur la RÉGÉNÉRATION du SANG
Dépôt Général: MARIO E. LECHAUX, Pharmacien-Chimiste
Rue Sainte-Catherine, 164, BORDEAUX
Detail dans toutes les bonnes Pharmacies

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ
L'AVENIR DES FAMILLES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՅ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴԱՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌՈՒԷՒԻՊԻԷՐ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ 80,000,000 Ֆրանք
ՄԻԱՅԶԻՒ ՑՈՒՑՈՅՐ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՄԱՆԿՔ 1,500,000 Ֆրանք
Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ընկերութիւնն, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանագրի մէջ վերակազմել դրամագլուխ։
Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստալ դրամագլխոց մը վերակազմութիւն, Եկամտաբերութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանդստեան մնուցմ ծերութեան համար, ցկեանքը եկամուտներու կազմութիւն, և մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է ճնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1881 Յունուար 1 ն։
Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անապարեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40. Պահչէ Գարու, Պոլիս։ 42

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ
ԲՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍՏՐ. ԼՈՆՏՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ
ԼԷ ԺՈՒԱՅՈ ՏԷ ԼԱ ԳՈՒԱՌՈՆ, Նոր աբանչելի հոտ
ՖՐԱՊ Է Լ ՊԼՈՍՍՈՄ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկք
ՋԱՌԻՆԱ, Ռուսական դոդանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԻ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղիսեանի
ԳՈՒԻԼԻՈՒՍԻՍ, Նարցիսկ
ԲԱՅՄՈՍ ՎԻՈԼԷԹ, հոշտարոյր
ԱՍՊՈՏԷԼ, ՕՐԻՏԻՏԻԱ, ՁԻՒՐ, ևն.
ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՀՈՒԹ ԳԼԸՊ
ՕՐՈՐՈՆԱՔՍ
ՎԻՈՊԷԳ
ԻԼԱՆԿ-ԻԼԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՈՒ
ՁԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ ևԸ.

«Ֆրապ էբլ Պլոսսոմի առթիւ, Լոնտոնի Քաուրդ լրագիրը կ'ըսէ. «Եղանակին ամէնէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարինք Ֆրապ էբլ Պլոսսոմը, Լոնտոնի Քրաուն ընկերութեան. նը ծառուի թագի ձեւով խիցեր ունեցող շիշերու մէջ. Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ԼԱՎԱՆՏՈՅ ՍԻԼԴ, անգլիական սպեր լավանտայով— «Վայելուչ նորելուկ արդուզարդի սեղանի համար. Լավանտայի գերազանց անուշահոտութիւն։ Եթէ շիշը մէկ քանի վայրկ՝ ան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Էթինոնց Լրագիրը»։ Գերազանց պայման մը է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և ևն։ կը ծառուի թագի ձեւով խիցեր ունեցող կանաչ շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕԲԱԼԻՆ, փոշի։ Տիկին Առեւլինա Բադդի կը գրէ. «Գոհութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օբալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մարթին վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը.
ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԴԴԻ»

ՆՈՒԻՐ ՕՁԱՌՆԵՐ վարդի խնձորի ծաղիկներով. Սապոն Զարբինա, Սո